

Mødet den 7de November.

Hr. Professor *Reinhardt* holdt et Foredrag om en for den Danske Fauna ny Delphinart og fremlagde til Oplysning de vigtigste Skeletdele af tvende Individer af den, som han for ikke længe siden havde erhvervet til det Kongelige naturhistoriske Musæum. Meddelelsen lyder (med nogle senere Tilsætninger¹⁾) som følger:

To Gange i Løbet af Sommeren er en stor, i flere Henseender mærkelig Delphin dreven død iland paa Vestkysten af Sjælland. Tilfældet vilde, at jeg først hørte tale om den, der sidst blev kastet ind paa Stranden, og da det var ved de Skridt, jeg foretog for at komme i Besiddelse af nogle Dele af denne, at jeg fik Underretning om det andet, tidligere strandede Individ, skal jeg ogsaa her i min Meddelelse gaae ud fra den.

Den 14de August bragte Kallundborg-Avis den Efterretning, som derfra gik over i flere af de kjøbenhavnske Blade, at et efter Sigende 8 til 9 Alen langt Hvaldyr adskillige Dage iforveien var kastet dødt op paa Asnæs Sønderstrand, der hører under Grevskabet Lerchenborg. Den korte Beretning indeholdt Intet om Dyrøts Farve eller Udseende, men paa Grund af den opgivne

¹⁾ Disse Tilsætninger ere tildeels foranledigede derved, at jeg, efterat min Afhandling allerede var meddeelt i Selskabet, har havt Leilighed til at see og sammenligne endnu et tredje Skelet af denne Art. Kort før Pintse d. A. strandede der nemlig ogsaa ved Middelfart et Individ (en ♂) af denne Delphin; det lykkedes Hr. Etatsraad Eschricht at erhverve det saa godt som fuldstændige Skelet til Universitetets physiologisk-zootomiske Musæum, og han har havt den Godhed at tillade mig at afbenytte det til denne min Afhandling, en Velvillie, som har gjort mig det muligt at kunne give nøiagtig Oplysning blandt Andet om Hvirvelantallet, hvortil mit eget Materiale ikke var tilstrækkeligt.

Størrelse formodede jeg, at det snarest maatte være en *Orca*-Art, en saakaldt Sværdfisk eller Spækhugger, altsaa et nogenlunde vel bekjendt Dyr, og da der ovenikjøbet kun var ringe Udsigt til, at jeg, en Række Dage efter Indstrandingen, skulde komme tidsnok til at faae noget synderligt Udbytte af en Reise til Strandingsstedet, vilde jeg ikke tage derhen. En tre Ugerstid senere fik jeg imidlertid en Tand at see, som en medicinsk Studerende, Hr. Rørbye, der under et Ferieophold i Nærheden af Asnæs var taget hen at see Delphinen kort efter, at den var kastet ind paa Stranden, havde fundet liggende ved Siden af Aadselet og bragt med sig til Kjøbenhavn. Ved Synet af denne Tand blev det mig strax klart, at det indstrandede Hvaldyr ikke kunde være nogen af vore *Orca*-Arter, men maatte være et Dyr, af hvilket det var magtpaaliggende at redde, om det saa kun var Stumper og Stykker, og da jeg nu tillige hørte, at Grev Lerche til Lerchenborg skulde have ladet Aadselet nedgrave, henvendte jeg mig til Hr. Greven med den Anmodning at turde tage ud til Asnæs og faae det gravet op igjen for at samle Knoglerne til et saa fuldstændigt Skelet, som Omstændighederne maatte ville tillade. Ved min Ankomst til Lerchenborg fandt jeg hos Grev Lerche den velvilligste Modtagelse og al den Bistand, jeg behøvede; men de nærmere Oplysninger, jeg nu fik paa Stedet selv, maatte desværre i ikke ringe Grad formindske de Forhaabninger, som jeg havde knyttet til mit Besøg. Delphinen var nemlig rigtignok bleven gravet ned, men for at anvendes som Gjødning, og paa Grund af dens betydelige Vægt havde man, for at lette sig Arbeidet, først hugget den i mange Stykker, som derpaa vare blevene fordeelte over en temmelig stor Plads, hvor det vilde være meget vanskeligt at finde dem igjen. Tillige hørte jeg imidlertid til min Beroligelse, at det (som jeg nok tænkte) virkelig ikke vilde have hjulpet stort, om jeg var taget tidligere afsted; thi Delphinen var bleven funden den 9de August og allerede den 11te bleven hugget i Stykker, altsaa flere Dage førend Beretningen om Indstrandingen

naaede Kjøbenhavn, og Sønderhugningen var foretaget saa grundigt, at selv Hovedet var blevet hugget midt over, og at mange af Hvirvlerne vare blevne splintrede. Det blev mig snart indlysende, at jeg maatte opgive Haabet at faae samlet Brudstykker nok til et nogenlunde fuldstændigt Skelet, men takket være den Hjælp, der blev ydet mig, lykkedes det dog at finde de vigtigste Dele af dette, og deriblandt navnlig Brudstykkerne af Craniumet, Halehvirvlerne, Skulderbladene, Armknoglerne og nogle Hvirvler. Heller ikke var jeg synderlig heldig med Hensyn til de mundtlige Oplysninger, som jeg søgte at indhente hos de Personer, der havde seet Dyret, da det laa opkastet paa Stranden; det Eneste, jeg nogenlunde fik oplyst, var, at det havde været en Hun og 19 Fod langt, altsaa endog lidt længere end det oprindeligt var opgivet; om dets Udseende og Farve derimod lode Angivelserne modsigende.

Medens Oplysningerne om dette Individ saaledes vare og bleve mindre tilfredsstillende, fik jeg under mit Ophold paa Lerchenborg en anden værdifuld Efterretning, den nemlig, at der nogen Tid iforveien ogsaa ved Refsnæs Fyrtaarn var fundet en stor Delphin drivende død paa Sandrevlen tæt inde ved Land, at den var bleven hjerget, og at Skroget var blevet liggende paa Strandbredden, efter at man havde skaaret Spækket af, og smeltet omtrent 40 Potter Tran af det. Omstændighederne tilode mig ikke strax fra Asnæs at tage hen til Refsnæs; jeg maatte først vende tilbage til Byen; men efter at jeg ved nærmere Forespørgsel havde forsikkret mig om Efterretningens Paa-lidelighed og faaet saadanne Oplysninger, som gjorde det ikke usandsynligt, at det kunde være en Delphin af samme Slags som den ved Asnæs strandede, benyttede jeg et gjæstfrit Tilbud af Hr. Barner paa Refsnæsgaarden og tog, ledsaget af Musæets Conservator, derud i de første Dage af October. Jeg fandt Dyret, paa hvilket det Allermeste af Kjødet endnu sad fast, liggende nedgravet i Nærheden af Fyrtaarnet ved Foden af Klit-

terne og dækket med Sand; til min Tilfredsstillelse viste det sig virkelig at være samme Art, som den ved Asnæs strandede Delphin, men rigtignok et mindre, ikkun henimod 14 Fod langt Individ, og skjøndt det (som der sagdes) var blevet fundet allerede i Juni, altsaa for mere end tre Maaneder siden, var Forraadnelsen dog ikke skreden saa vidt frem, som man skulde ventet. Efter to Dages temmelig anstrængt Arbeide laa det paa nogle mindre vigtige Mangler nær fuldstændige Skelet¹⁾ færdigt til Forsending, og med en Redebonhed, som jeg ikke nok kan paaskjønne, fœiede Hr. Barner til al den øvrige Bistand, han saa velvilligt havde ydet mig, endnu den Godhed at lade det bringe til Kallundborg for derfra med Skibsleilighed at forsendes hertil Byen. Nogen Underretning om Dyrets Udseende og Farve, førend det blev afspækket, kunde jeg imidlertid ligesaa lidt indhente her paa Refsnæs som tidligere paa Asnæs; end ikke Kjønnets kunde oplyses; de Folk, der havde fundet Delphinen, kunde Intet bestemt sige derom, og paa den nedgravede Krop var der intet erkjendeligt Spor af ydre eller indre Kjønnsorganer at finde; ved Afspækningen vare baade de ydre Kjønnsdele og Bækkenknoglerne blevne skaarne bort, og de indre Dele vare saa stærkt angrebne af Forraadnelsen, at Undersøgelsen af dem intet Resultat gav. Det er saaledes væsentligst kun Skelettet, man har at holde sig til for at afgjøre, hvad det er for en Delphin, som i disse to Tilfælde er dreven ind paa vore Kyster; men heldigviis kan Spørgsmaalet ogsaa ved Hjælp af dette besvares.

At det ikke er nogen af de hidtil beskrevne større Arter, fra Nordsøen og den nordlige Deel af Atlanterhavet, er udenfor al Tvivl; allerede et flygtigt Blik paa de i det

¹⁾ Hvad der mangler er, foruden Bækkenknoglerne, kun de 3 sidste Halehivler og den høire Brystfinne; den sidste er sandsynligviis gaaet tabt derved, at Ræve havde gravet sig ned til Aadselet og havde slæbt den bort; Halehvirvlerne synes at have manglet tilligemed Størstedelen af Halefinnen allerede, da Delphinen fandtes drivende i Søen.

Følgende givne Afbildninger af Craniet og Brystfinnen vise strax, at det ikke kan være nogen af de nordiske *Orca*-Arter, at det ligesaa lidt kan være den for nyligt paa et beskadiget og ufuldstændigt Cranium opstillede *Globiocephalus incrassatus*¹⁾, endnu mindre den sædvanlige Grindhval, *Globiocephalus melas*, og at det endeligen heller ikke er Cuviers hidtil kun i faa Tilfælde iagttagne *Delphinus griseus*, Typen for Grays Slægt *Grampus*. Der er imidlertid foruden disse mere eller mindre vel kjendte, store og faatandede Arter for kort siden iagttaget endnu en fra alle disse forskjellig og meget udmærket Form i vore nordiske Farvande. Den 24de November f. A. kom nemlig en anseelig Flok meget store Delphiner ved Daggry ind i Kielerbugten; det lykkedes endeel Fiskere og Søfolk i Baade at skille en tredive Stykker fra Resten af Flokken og at drive dem heelt ind i Havnen, hvor man fik dræbt een, medens de øvrige derimod atter slap ud, trods al den Umage man gjorde sig for at bringe dem til at strande. Den dræbte Delphin, en 16 Fod lang Hun, blev foreviist i Kiel og rundt omkring i Holsteen og kjøbt til Kieler-Universitets anatomiske Samling; der er hidtil ikke offentliggjort nogen fuldstændig Beskrivelse af den, og navnlig er der Intet blevet bekendtgjort om dens Beenbygning, men i en kort Beretning om den hele Begivenhed, som Dr. Möbius har meddeelt i Tidsskriftet »der zoologische Garten«²⁾, er der tillige givet nogle, rigtignok tarvelige Oplysninger om den fangede Delphins Udseende og Tandforhold, og man har ogsaa ad en anden Vei faaet en yderligere og mere tilfredsstillende Kundskab om dens ydre Form, nemlig ved Hjælp af et Par ret vel udførte Photographier og en meget smuk, omtrent 17 Tommer lang Gibsmodel, som Professor Behn har ladet tage af det nylig dræbte Dyr. Her er altsaa endnu en Form, som maatte komme i Betragtning, naar det gjaldt om at afgjøre, hvad for en Art det er, der er dreven iland ved Asnæs og Refsnæs; og virkelig var

¹⁾ The Proceedings of the Zool. Soc. of London f. 1861 p. 309.

²⁾ III Jahrgang, Nr. 2 (Februar. 1862) p. 39.

der foruden Størrelsen flere andre Forhold ved denne sidste, saasom Luffernes Form og Størrelse, Tændernes Antal og Beskaffenhed, som maatte lede Tanken hen paa den Kielske Delphin og vække en stærk Formodning om, at det virkelig var den, som ogsaa forelaa her. Forsaavidt man herimod skulde ville indvende, at det vilde være besynderligt, om en Delphin, som ikke vides tidligere at være iagttaget her i Norden, nu pludselig i Løbet af ikke mange Maaneder viiste sig ikke blot een, men tre Gange, saa turde det, ret beseet, dog være endnu besynderligere, om med saa korte Mellemrum to store hidtil ukjendte Hvaldyr havde viist sig ved vore Kyster, og Indvendingen falder formeentlig bort, naar man betænker, at det ikke var et enkelt Individ, men en stor og aabenbart vildfarende¹⁾ Flok, som kom ind i Kielerbugten, og at Asnæs- og Refsnæs-Delphinerne jo rimeligviis have hørt til denne. Thi at en slig Flok, naar den først engang har forvildet sig ind i uvante snevre Farvande, kan vedblive i længere Tid at streife omkring i dem, uden igjen at kunne finde Veien ud i det store aabne Hav, er rimeligt nok²⁾. Da imidlertid alt, hvad der hidtil er blevet bekjendt om Kielerdelphinen, væsentligst vedrører dens

1) Thi at disse kolossale Dyr skulde høre hjemme i Østersøen og de snevre Farvande mellem vore Øer, eller endog blot skulde vise sig der nogenlunde hyppigt, ville vel neppe ret Mange være villige til at antage.

2) At disse Individer virkelig have hørt til den Flok, som kom ind i Bugten ved Kiel, bliver endnu sandsynligere ved den allerede forud i en Anmærkning anførte Omstændighed, at der jo ogsaa ved Middelfart er fundet et Individ af samme Art, og det kort før Pintse d. A., altsaa netop i Mellemtiden mellem den Gang Flokken først opdagedes i Kielerbugten og Indstrandingen af det ved Refsnæs fundne Aadsel. Det skulde end ikke undre mig, om en Deel af den ved Kiel adspalttede Flok, endnu streifede omkring i vore Sunde og Belter, og om det viste sig, at de to store Delphiner, som ifølge Dagbladenes Beretninger ere drevne iland ved Naskov i de sidste Dage af October, ogsaa hørte til den her omtalte Art. Størrelsen (7 og 9 Alens Længde og »et Omfang som en Hest«) passer ialfald godt. Desværre have de Skridt, som herfra Byen ere foretagne for om muligt at redde nogle Dele af disse Dyr for vore Musæer, saavidt mig bekjendt, endnu ikke bragt noget Resultat.

Ydre, medens derimod Beenbygningen endnu er fuldkommen ubekjendt, og da paa den anden Side jeg ikke vidste Synderligt om, hvorledes mine Delphiner havde seet ud, naar jeg undtager, at jeg kjendte Luffens Form, idet jeg nemlig paa det ved Refsnæs nedgravede Individ havde fundet den ene Luffe endnu saa ubeskadiget, at jeg kunde tage et nøiagtigt Omrids af den; saa kunde jeg vel paa Grund af de foreliggende Oplysninger ansee det for sandsynligt, at de to sidste vare samme Art som den første, men en fuldstændig Vished kunde dog under de stedfindende Forhold kun vindes ved en Sammenligning af Skeletterne eller ialfald af de mere karakteristiske Dele af disse. Jeg skrev derfor, for ad denne Vei at faae Spørgsmaalet afgjort, til Professor Behn og vedlagde en Skizze af Craniet af det ved Asnæs ilanddrevne Individ; min fordums Reisefælle havde den Godhed ikke blot fuldstændigt at bekræfte min Formodning, men tillige at meddele mig saadanne Oplysninger om Craniet paa det i Kiel opstillede Skelet, at jeg blev istand til selv at kunne vurdere Betydningen af de individuelle Forskjeligheder, som der viste sig mellem de to Cranier i enkelte Smaating.

Efter at det altsaa kan betragtes som afgjort, at vi i alle de forskjellige, her omtalte Tilfælde kun have med een og samme Art at gjøre, bliver det næste Spørgsmaal det, om denne Art allerede er tidligere beskrevet eller ikke; thi fordi det ikke er nogen af de almindelig bekjendte Delphiner fra de nordiske Farvande, er det naturligviis ikke dermed sagt, at det tillige er en overhovedet aldeles ubekjendt Form, og, som vi skulle faae at see, er dette sandsynligviis heller ikke Tilfældet. Rigtignok vil man søge den forgjæves ogsaa blandt de øvrige mere eller mindre vel kjendte »nulevende« Arter; selv den blandt disse, som den maaskee kommer nærmest, den hos Bonnaterre beskrevne, men siden hans Tid aldrig gjenfundne *Delphinus feres*

fra Middelhavet¹⁾, maa, saafremt Beskrivelsen er nogenlunde paalidelig, være et ganske andet Dyr, skjøndt den, hvad Længden og Tændernes Antal og Størrelse angaaer, stemmer med vor. Men Sagen stiller sig anderledes, naar man ogsaa tager de fossile eller saakaldt fossile Arter med i Betragtning; blandt disse er der een, Owens *Phocaena crassidens*²⁾ (*Orca crassidens* Gray³⁾), med hvilken den ialfald har en skuffende Lighed, dersom den virkelig ikke er identisk med den. Denne Art er grundet paa et Cranium og nogle flere Skeletdele, som for en Snees Aar siden bleve opgravede under Tørvelaget i det store Mose- drag i Lincolnshire ikke langt fra Byen Stamford. Der er saaledes i Forholdene, hvorunder disse Levninger ere fundne, Intet, som udelukker Muligheden, at de kunne tilhøre en endnu levende men ubekjendt Art, og skjøndt deres Udseende bevægede den berømte Naturforsker, hvem Underretningen om dem skyldes, til at antage dem for »fossile«, har han dog selv paa en Maade henpeget paa slig, om end fjern Mulighed. Owen har ikke beskrevet Andet end Craniumet af sin *Phocaena crassidens*, og Beskrivelsen, som nærmest er beregnet paa at vise Forskjellen mellem den ny Art og Spækhuggeren og Grindhvalen, er ikke udførlig nok til at tilstede en gennemgaaende Sammenligning mellem hans og vore Craniumer; i et enkelt Punkt endelig, hvis Betydning skal blive nærmere drøftet i det Følgende, kan det maaskee være tvivlsomt, om hans Beskrivelse ganske stemmer med de Forhold, som vor Delphin frembyder; men paa den anden Side passer den korte Skildring iøvrigt meget godt, og de Afbildninger, som ledsage den (nemlig to Figurer af Craniumet⁴⁾), og en af de 5 første

¹⁾ Tableau encyclopédique et méthodique des trois règnes de la nature. Cétologie par M. l'Abbé Bonnaterre. Paris 1789 p. 27.

²⁾ A History of British Fossil Mammals and Birds. London 1846, p. 516.

³⁾ The Zoology of the voyage of H. M. S. Erebus and Terror. Mammalia. London 1846, p. 34. — Catalogue of the spec. of Mammalia in the coll. of the Brit. Mus. Part. 1, Cetacea. London 1850, p. 94.

⁴⁾ l. c. fig. 213 p. 516 og fig. 216 p. 523.

til et Stykke sammenvoxede Halshvirvler¹⁾) vise ikke blot en Lighed med vor Delphin i de almindelige Omrids, men frembyde i det Enkelte netop de Særkjender, som udmærke den fremfor alle de andre mere eller mindre beslægtede Former. Jeg troer derfor, at man virkelig i den ved vore Kyster strandede Delphin maa erkjende denne Owens *Phocaena crassidens*, hvor besynderligt det end kan klinge, at den første Kundskab om et Hvaldyr, som endnu den Dag i Dag i store Flokke streifer om i vore nordiske Have, skal være kommet til os gennem et Individ, som Aartusinder tilbage i Tiden fandt sit Hvilested paa en Havbund, der nu udgjør en Deel af Englands Jordsmon; men jeg skal tillige indrømme, at de Oplysninger, som foreligge i Literaturen om denne Art, maaskee ikke ere tilstrækkelige til at hæve enhver Tvivl om denne Menings Rigtighed, og at der ved en umiddelbar Sammenligning med det fossile Cranium muligviis kunne vise sig Forskjelligheder, som ikke fremgaae af Owens Beskrivelse og Afbildninger. Men hvad enten vor Delphin er den samme som Owens *Phocaena crassidens* eller ikke, har den en særlig Interesse derved, at den, skjøndt beslægtet baade med Orcaerne, med Globiocephalerne og med Grays Slægt *Grampus*, dog hverken efter sine ydre Særkjender eller sin Beenbygning lader sig indordne i nogen af dem uden med en hvis Tvang. Den ydre Form, er (som allerede bemærket) ret tilfredsstillende bekendt af de Photographier og den Model, der ere tagne af det kielske Exemplar, og da jeg ikke kan føie Noget til hvad disse vise, skal jeg ikke opholde mig med en vidtløftig Beskrivelse af denne. Beenbygningen derimod, som endnu er ubekjendt, skal jeg prøve paa at skildre ved Hjælp af Skeletterne eller Skeletdelene af de 3 Individier, der have staaet til min Raadighed. Af disse er den ved Asnæs strandede Hun ikke blot (hvad man allerede paa Grund af dens betydeligere Størrelse maatte for-

¹⁾ l. c. fig. 214 p. 520.

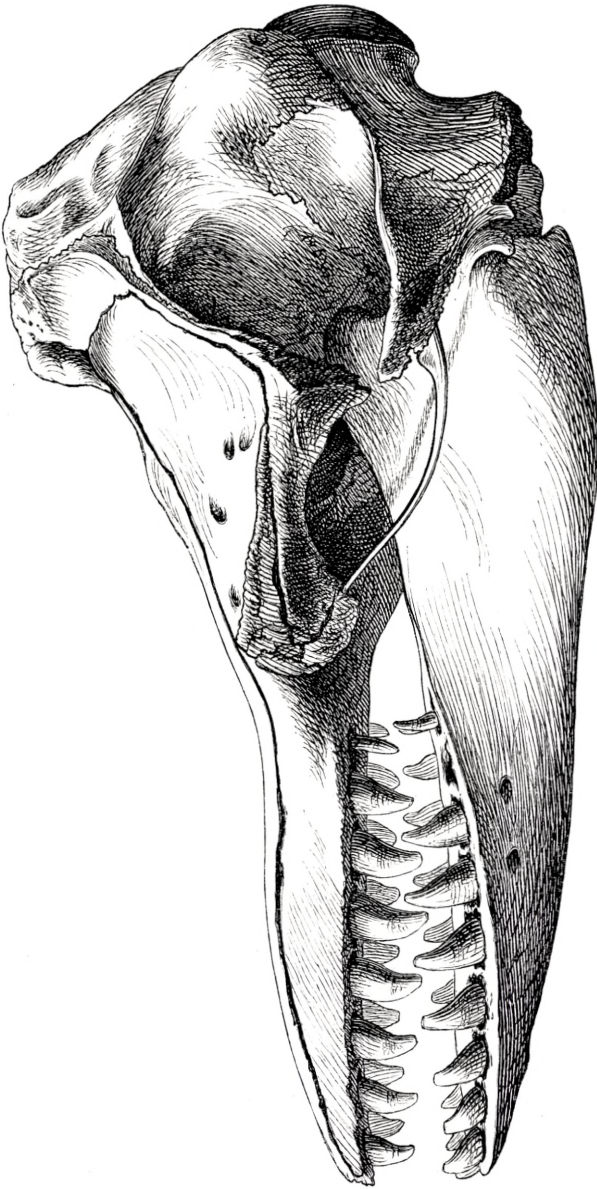
møde) et ældre Dyr end noget af de to andre, men vel endog, efter Knoglernes Udseende at dømme, et særdeles gammelt Individ; det ved Refsnæs ilanddrevne Individ er rigtignok kun høist ubetydeligt mindre end den ved Middelfart strandede Han; men det endnu af særskilte Stykker bestaaende Brystbeen og de mindre fuldstændigt sammenvoxede Halshvirvler gjøre det dog rimeligt, at det er det yngste af dem alle 3; imidlertid er dog heller ikke dette Individ paa nogen Maade noget meget ungt Dyr.

Skjøndt Beenbygningen hos denne Delphin vistnok i det Hele taget maa kaldes ret kraftig i Forhold til dens Længde, gjælder det dog navnlig om Hovedskallen, der udmærker sig ved svære, næsten plumpe Former og udgjør ikke langt fra en Sjattedeel (nøiagtigere $\frac{2}{13}$) af det tørrede Skelets hele Længde.

Af de Delphiner, der maae komme i Betragtning som dens nærmere Slægtninge, Grindhvalerne, Grampuserne og Spækhuggerne, ere de sidste maaskee de, som den, hvad Hovedskallens almindelige Omrids angaaer, nærmer sig meest; mindre Lighed viser den formeentligen i den Henseende med Grampuserne og fjernest staaer den vistnok Grindhvalerne. Betragter man de tvende Træsnit (Side 113 og 115), der fremstille Hovedskallen af det ved Refsnæs ilanddrevne Individ i en Fjerdedeel af den naturlige Størrelse seet fra Siden (Fig. 1) og ovenfra (Fig. 2), og sammenholder man dem med Hovedet af en *Orca*, vil man let bemærke, at Ligheden mellem dem navnlig træder frem i det egentlige Cranium (Hjerne-kassen) og især fremkaldes ved den stærke Udvikling af Nakkekammen og dennes Retning samt ved det betydelige Omfang, som Tindingegruberne (*fossæ temporales*) have, og som atter betinges af det kraftige Tandsæt og Underkjæbens dertil svarende Tyngde og Plumshed. I det Enkelte vil man imidlertid finde Afgivelser nok; saaledes helder Nakken eller Baghovedet ikke

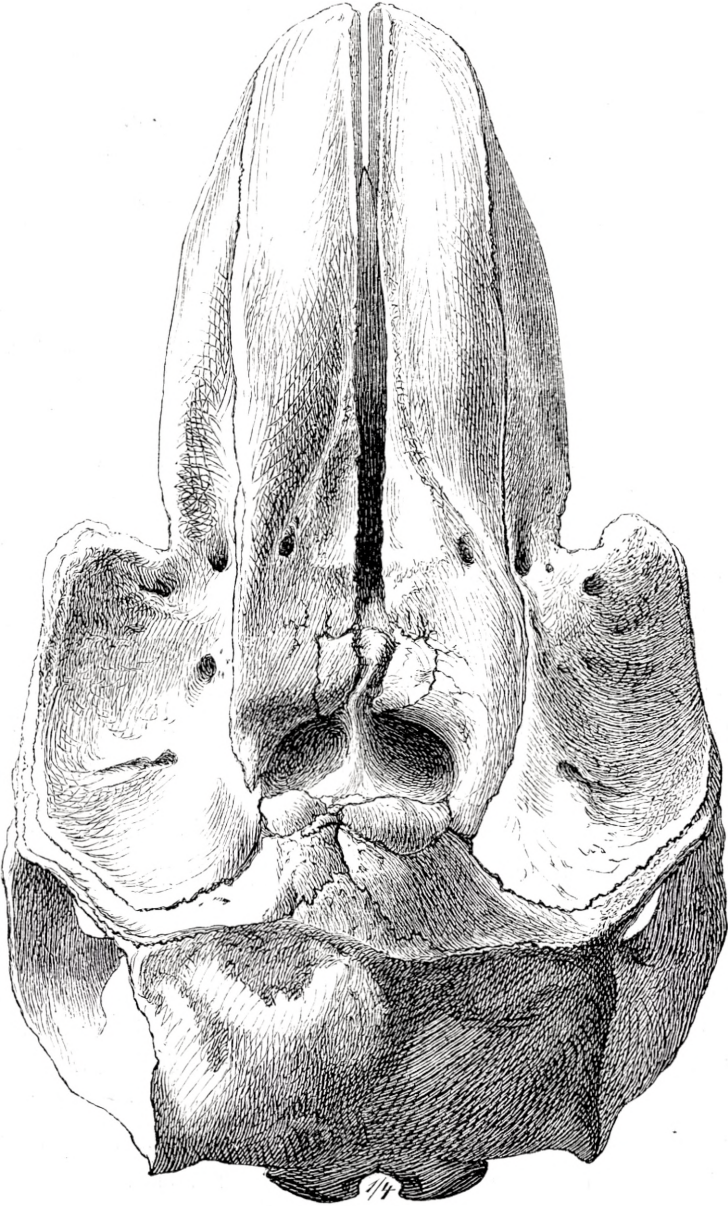
Fig. 1.

1/4

saa skraat fortil som hos Orcaerne, og er ikke udhulet, som hos disse; men paa den anden Side hæver den sig heller ikke saa steilt i Veiret og er neppe heller saa hvælvet som hos *Grampus* eller *Globiocephalus*. Fremdeles ere hos Orcaerne Tindingegruberne meget dybt indhulede, og den Deel af dem, som dannes af Pandebenene, er snarere større end mindre end deres bageste af Isse- og Tindingebenene begrændsede Deel. Hos vor *crassidens* derimod udgjør den Deel af Tindingegruben, som indesluttet af Pandebenene ikke engang Halvdelen af hele Gruben, og det Stykke af dens Væg, som Isse- og Tindingebennene danne, er ikke huult, men hvælvet. Herved bliver unægtelig Tindingegruben mindre rummelig end hos Spækhuggerne, men tildeels opveies denne Formindskelse i Dybden igjen derved, at den strækker sig længere bagtil end hos disse sidste, idet den Fortsættelse af Nakkekammen, som bagtil begrænder den, beskriver en parabolisk Krumning, og ikke en simpel Cirkelbue saaledes som hos Orcaerne (ialfald hos Slægtens nordiske Arter). Hos Grampuserne og Grindhvalerne ere Tindingegruberne meget mindre, og Pandebenets Andeel i dem er, navnlig hos de sidstnævnte, næsten for Intet at regne. Eiendommeligt for vor Delphin er det endvidere, at det ikke er Næsebenene, men derimod en fremspringende Knub paa det med Nakkebenet sammenvoxede Mellemissen (*os interparietale*) bagved Nakkekammen, som danner Hovedskallens høieste Punkt; thi hos alle de tre beslægtede Former er netop det Mødsatte Tilfældet. Hertil kommer fremdeles, at Næsebenene ikke ere rykkede saa nær op til Nakkekammen som hos disse, men ere anbragte et godt Stykke (henimod 3 Tommer) foran for den, hvilket naturligviis har sin Grund i, at den Snip af Mellemissen, som springer frem foran denne Kam, og den Strimmel af Pandebenene, som ikke dækkes af Overkjæbebenene, her er bredere end hos hine. Det kan maaskee synes betænkeligt at ville hente et Særkjende fra et Forhold som dette, da hos Hvaldyrene Craniets Knogler under Væksten hyppigt forskydes endog betydeligt i deres ind-

Fig. 2.

byrdes Stilling; og virkelig kan man allerede hos de beslægtede Grindhvaler ikke tænke paa at gjøre det; thi hos dem er i den unge Alder Næsebenene omtrent ligesaa langt fjernede fra Nakkekammen, som hos den her beskrevne Form, medens de jo dog hos det gamle Dyr sidde nær op til den. Men hos vor *crassidens* behøver man neppe at frygte for, at der skal indtræde en lignende Forandring med Alderen; thi ikke blot ere de foreliggende Individer gamle Dyr, det ene endog utvivlsomt et meget gammelt; men en Sammenligning mellem dette sidste og det noget yngre fra Middelfart viser, at Afstanden mellem Nakkekammen og Næsebenene endog snarere bliver større end mindre med Alderen.

I Snudedelen (»Næbbet«) er Ligheden med Spækhuggerne maaskee noget mindre fremtrædende. Dette Partie er nemlig kortere end den øvrige Deel af Hovedskallen i Modsætning til hvad der er Tilfældet hos de Cranier af disse, som jeg har undersøgt; det er dernæst særdeles bredt og fortil stumpt afrundet og udmærker sig endvidere ved kun at afsmalnes meget lidt og meget jævnt fortil, saa at det endnu midtpaa kun er ubetydeligt smallere end paa det bredeste Sted længere bagtil, og disse Særkjender synes med Alderen at blive stedse mere udprægede; i det Mindste er Craniet af det øiensynligt ældgamle Individ fra Asnæs det af dem alle tre, som har det korteste og bredeste Næb. Hvad der imidlertid især frembringer en iøinefaldende Forskjel mellem vor Delphin og Orcaerne er Mellemkjæbebenenes forskellige Brede hos begge; thi, naar man regner den af Urvomer-Brusken udfyldte Spalte mellem dem med, udgjøre disse Been hos vor *crassidens* omtrent to Trediedele af Snudens hele Brede, medens de hos hine ere meget smallere end Overkjæbebenene. Der viser sig i den Henseende unægteligt en Tilnærmelse til Grindhvalerne, hos hvilke Mellemkjæbebenene jo ogsaa og i endnu høiere Grad udmærke sig ved deres Brede; men videre gaaer Ligheden med disse i Næbbets Bygning heller ikke. Hos

Grindhvalerne er nemlig Mellemkjæbebenenes usædvanlige Størrelse langt mere end hos vor Delphin kjøbt paa Overkjæbebenenes Bekostning, og disse have her kunnet taale, at deres Andeel i Næbbets Brede formindskedes saa meget, fordi Grindhvalernes svage Tandsæt ikke krævede uden smaa og lidet dybe Tandhuler. Bagved den korte Tandrække dreier fremdeles Alveolarranden sig lidt efter lidt saaledes om, at den vender en Kant udad, og denne Overkjæbebenets Yderrand ligger bagtil ikke i Niveau med Mellemkjæbebenene, men lidt høiere end disse, hvorved Næbbets Overflade paa dette Sted bliver noget udhulet. Hos Cuviers *Delphinus griseus* ere Mellemkjæbebenene vel ikke saa brede som hos Grindhvalerne (ja ikke engang som hos vor *crassidens*), men, efter Afbildningerne¹) at dømme, synes denne Delphin dog, hvad Næbbet iøvrigt angaaer, at nærme sig disse meget mere end nogen anden Slægtstypus. Hos den Art, vi her beskrive, er Forholdet derimod en Deel forskjelligt; Overfladen er fra Roden af noget convex; Tandrækken indtager saa godt som Næbbets hele Længde; Overkjæbebenene have en endnu stedse ret anseelig Tykkelse for at kunne rumme de meget dybe Tandhuler og ligne i det Hele taget meget mere de samme Been hos Orcaen end hos Grindhvalen eller Grampusen.

Den temmelig betydelige Asymetrie, der gaaer igjennem hele Craniumet, gjør sig ogsaa gjældende i Mellemkjæbebenene og navnlig i den bageste Deel af disse Knogler. Det høire er kjendeligt bredere end det venstre og støder heelt op til det tilsvarende Næsebeen, idet det med sin bageste Spidse skyder sig ind mellem dette og Overkjæbebenet; det venstre derimod strækker sig ikke fuldt saa langt bagtil og naaer navnlig ikke ganske hen til Næsebenet, der ligeledes er paa-virket af Asymetrien og endeel mindre end det høire. Lige foran Næseborene er der et Indsnit i den indadvendende Rand af hvert af Mellemkjæbebenene, og i disse Indsnit kommer et

¹) Recherches s. l. oss. foss. 4me Ed. Atlas. Tome deuxième, pl. 223 fig. 1 & 2.

Stykke af Overkjæbebenene tilsyne. I Overeensstemmelse med den øvrige Skjævhed i Hovedet, er det stedse et noget større Stykke, som saaledes bliver synligt af det høire end af det venstre Overkjæbebeen; men iøvrigt kan det hos forskellige Individer være et snart lidt større, snart lidt mindre Hjørne af disse Been, som blottes paa denne Maade. Noget ganske lignende finder ogsaa Sted hos den almindelige Grindhval, og (skjøndt i mindre Grad) hos de nordiske Spækhuggere og forskellige andre Delphiner, deriblandt Marsvinet. Derimod synes det, efter Cuviers Afbildning at dømme, ikke at være Tilfældet hos *Delphinus griseus*, og fra denne afviger den her beskrevne Delphin, hvad dette Partie af Hovedskallen angaaer, ogsaa i en anden og vigtigere Henseende. Hos *Delphinus griseus* ere Mellemkjæbebenene nemlig saavel efter Cuviers¹⁾ som efter J. E. Grays Angivelser²⁾ opsvulnede foran Næseborene, saa at der paa dette Sted fremkommer en Convexitet; men til noget Sligt er der intet Spor hos vor Art; hos den ere Mellemkjæbebenene tvertimod udhulede i et Stykke foran Næsebenene, og den tydeligt begrændsede trekantede Region paa dette Sted, som Gray giver Navn af »Triangelen«, danner derfor her, ligesom hos Fleertallet af Delphinerne, en svag Fordybning.

Forsaaavdt man kan skjønne af Owens korte Beskrivelse og smaa Figurer af hans *Phocaena crassidens*, maa denne ganske ligne vor Delphin i Henseende til alle de Enkeltheder i Craniets Forhold, som have været nærmere omtalte i det Foregaaende, og det har derfor hidtil ikke været fornødent særligt at drage den fossile Form med ind i Sammenligningen. Vi komme nu til det eneste Punkt, med Hensyn til hvilket Overeensstemmelsen maaskee ved første Blik kan synes tvivlsom, og som altsaa maa betragtes noget nærmere. Som bekjendt, kan hos Delphi-

¹⁾ Recherches s. l. oss. foss. 4me Ed. Tome 8, 2me Partie, p. 125.

²⁾ The Zoology of the Voy. of H. M. S. Erebus & Terror. Mammalia, p. 30.
-- Catalogue of the Spec. of Mamm. in the Coll. of the Brit. Mus. P. I. Cetacea; p. 82.

nerne Plougbenet (*vomer*) snart være synligt paa Undersiden af Næbbet (undertiden endog paa to forskjellige Steder) og saaledes bidrage til at danne Ganefladen, snart derimod slet ikke komme tilsyne der. Hos *Phocaena crassidens* skal nu ifølge Owen Plougbenet vise sig paa den benede Gane paa samme Sted og i samme Udstrækning som hos det almindelige Marsviin¹⁾. Dersom disse Ord skulde forstaaes i den allerstrengeste Forstand, vilde de maaskee antyde en Forskjel mellem den fossile Form og Delphinerne fra vore Kyster; thi der er ikke noget af Cranierne af disse, paa hvilket Plougbenet forholder sig nøiagtigt som hos Marsvinet. Hos dette er nemlig det synlige Stykke af Plougbenet betydeligt bredere i Forhold til Længden end hos hine, og ligger fremdeles i samme Plan som de Knogler, mellem hvilke det kommer tilsyne, hvorimod det hos vor Delphin sees at ligge dybere end disse, ligesom i Bunden af en Sprække mellem dem, naar man ovenfra seer ned paa Ganefladen. Men Owens Ord skulle vel heller ikke forstaaes saa aldeles bogstaveligt. Man maa erindre, at det ikke er med Marsvinet, at han sammenligner sin fossile Form, men med de store nordiske Delphiner, Spækhuggeren, Grindhvalen, Hvidfisken og *Delphinus griseus*, hos hvilke alle Plougbenet slet ikke kommer tilsyne paa Ganefladen. Det har derfor neppe været ham om at gjøre, at fremhæve enhver lille mulig Forskjel mellem hans fossile Form og Marsvinet hvad Plougbenet angaaer, men kun, ved en fra et almindeligt bekjendt Dyr hentet Sammenligning, omtrentlig og i Korthed at angive, hvorledes Forholdet er hos den fossile Form i Modsætning til de andre store nordiske Arter, og denne Opfatning bestyrkes ved hans egen Afbildning, der ikke synes at fremstille Plougbenet saaledes, som det viser sig hos Marsvinet. Tager man alt dette i Betragtning, vil der neppe være Grund til, af hvad Owen siger om Plougbenet hos sin *Phocaena crassidens*, at ville udlede en Forskjel mellem denne og den ved

¹⁾ A Hist. of British fossil Mamm. and Birds p. 518.

vore Kyster ilanddrevne Delphin, og det saa meget mindre, som der ialfald hos denne sidste viser sig individuelle Forskjelligheder i dette Beens Forhold, der maa gjøre En vaersom med at ville hente Charakterer fra det. Det er nemlig kun hos de ved Middelfart og ved Refsnæs ilanddrevne Delphiner, at Plougenet forholder sig saaledes, som det ovenfor er angivet; paa Craniet af det meget gamle Individ, som kastedes op paa Asnæs's Sønderstrand, kommer derimod ikke det mindste af dette Been tilsyne paa Ganen.

De store kraftige Tænder, hvormed vor Delphin lige saa vel som Spækhuggerne er forsynet, have bevirket, at Underkjæben ikke mindre end hos disse udmærker sig ved en massiv Tykkelse og Tyngde, der danner en paafaldende Modsætning til dens spinkle Bygning hos Grindhvalerne. Forskjellen mellem vor Delphin og Grindhvalen i den Henseende er endog saa stor, at Underkjæben af det ved Refsnæs strandede Individ, veier næsten dobbelt saa meget som en 1 Tomme længere Underkjæbe af en færøisk Grindhval; den første nemlig omtrent 4 Pund, den sidste kun $2\frac{1}{8}$ Pund. Det er inidertid ikke blot ved sin store Vægt og Tykkelse at Underkjæben minder om en Orca-Underkjæbe; ogsaa hvad dens Form angaaer stemmer den mere med denne sidste end med Underkjæben af en Grindhval. Betragter man den fra Siden, vil man finde, at den underste Rand af hver af dens Grene ganske som hos Orcaerne løber i en næsten lige Linie; hvorimod denne Rand paa Grindhvalens Underkjæbe er stærkt indhulet og saaledes beskriver en Bue, der vender Convexiteten opad, og hvis Toppunkt omtrent befinder sig nedenunder den bageste Ende af Tandrækken, saa at Kjæben, naar den stilles paa et fast Underlag, kun hviler paa dette med to Punkter, nemlig heelt bagtil med Bagenden og fortil med Begyndelsen af Symphysen. Denne samme Krunning har Underkjæben ogsaa hos *Delphinus griseus*, og fremdeles hos Hvidfisken (*Delphinapterus leucas*) og tildeels ogsaa hos Narhvalen (*Monodon monoceros*); den synes saaledes at være karakteristisk for de

store bredsnudede Delphiner, som kun have et svagt eller mangelfuldt Tandsæt, hvorimod den Form, som Underkjæben frembyder hos vor *crassidens* og hos Spækhuggerne, følger med og betinges af kraftige og store Tænder. En videre Følge af Tændernes Størrelse er det fremdeles, at Tandrækken ligesom hos Orcaen indtager godt og vel Halvdelen af hele Kjæbens Længde, skjøndt Tænderne neppe ere saa mange i Tallet som hos Grindhvalen, hos hvilken Tandrækken (selv inden der endnu er faldet en eneste Tand ud) ikke indtager mere end en Trediedeel af Kjæben; og endelig er tildeels af samme Grund Forskjellen mellem Kjæbens største Høide bagtil og dens mindste tæt ved Symphysen ikke saa betydelig som hos den sidstnævnte Form, og selve Symphysen forholdsviis længere end hos denne; medens vor Delphin derimod ogsaa i disse 2 Forhold slutter sig til Spækhuggeren. Tændernes betydelige Størrelse (der forholdsviis neppe er mindre end hos Spækhuggerne) er allerede i Forbigaaende bleven omtalt; det staaer tilbage at give en nærmere Beskrivelse af dem. De ere trinde, svagt indad krummede og sidde i meget dybe Tandhuler, som baade i Over- og Underkjæben ere fuldstændigt skilte fra hinanden i deres fulde Udstrækning, medens Tandhulerne hos Orcaerne som oftest kun ere temmelig ufuldkomment adskilte. Kun mellem de tvende bageste Tandhuler kan Skillevæggen undertiden svinde bort, og Hulerne selv saaledes smelte mere eller mindre sammen. I Underkjæben naaer den forreste Tandhule saa nær ud til Kjæbens Spidse som muligt; men i Overkjæben er det ikke Tilfældet, da Mellemkjæbebenene her rage, om end høist ubetydeligt, frem foran den. Tændernes Rod synes at lukkes endeel hurtigere end hos Fleertallet af Spækhuggerne; idetmindste er Roden endnu aldeles aaben paa Tænderne i flere Cranier af en stor Spækhugger fra Havet om Færøerne, hvilke snarere have tilhørt ialfald midaldrende end unge Dyr; hvorimod der selv paa det ved Refsnæs strandede Individ af den her beskrevne Art har dannet sig en fuldkommen tilspidset Rod, og kun paa de største Tænder i Spidsen af denne er blevet en ubetydelig Aabning tilbage,

som fører ind til en temmelig snever indre Haulhed. I Overkjæben tiltage Tænderne jævnt i Størrelse forfra bagtil indtil den sidste Tand, som pludselig atter er betydelig mindre end den foranstaaende; i Underkjæben er ogsaa den forreste Tand meget lille, neppe halv saa stor som den anden; derpaa voxer de jævnt indtil den syvende og ottende, som omtrent ere ligestore; den niende er igjen lidt mindre, og den bageste atter mere end to Gange mindre end denne. Tænderne ere omtrent ligestore i begge Kjæber; de største ere lige ovenfor Tandhulen halvtredie Tomme i Omfang og have en Længde af omtrent 3 Tommer, hvoraf den med Emaile beklædte Krone omtrent udgjør en Trediedeel. Tændernes Antal er underkastet individuelle Forskjelligheder; hos det i Kiels Havn fangede Individ har Möbius¹⁾ angivet Tænderne at være 20 i Tallet i hver Kjæbe, 10 paa hver Side, og Professor Behn har i et Brev til mig bekræftet denne Angivelse; men dette Antal finde vi ikke igjen hos noget af de ved de danske Kyster strandede Individder, og disse stemme endelig heller ikke indbyrdes ganske overeens i Antallet af deres Tænder. Saaledes har det ved Middelfart standede Individ 9 Tænder paa hver Side i hver Kjæbe, altsaa ialt fire færre end Kieler Delphinen, og der er ikke det allermindste Spor til, at der i en tidligere Alder skulde have været flere. Hos Individet fra Asnæs vare Tænderne udfaldne og kun et Par Stykker bleve fundne liggende paa Stranden, hvor det drev iland; men af de aldeles ubeskadigede Tandhuler kan man med fuldkommen Sikkerhed tælle sig til, hvormange i slige Huler indplantede Tænder der har været, og derefter at slutte har dette Individ i Underkjæben havt ligesom Kieler-Delphinen 10 Tænder paa hver Side, af hvilke dog de tvende bageste have siddet i en fælleds Tandhule, der imidlertid bærer umiskjendelige Spor af at være opstaaet af tvende, som ere smeltede sammen. I Overkjæben derimod er der paa hver Side kun 8 Tænder, altsaa 2 færre end hos hiin. Hos den ved Refsnæs fundne Delphin endelig, hos hvilken Tænderne alle vare tilstede paa

¹⁾ l. c. pag. 3.

et Par nær, og paa den ene Side af Hovedet endnu alle sad fast i deres Tandhuler, da den blev gravet op af den Grav, hvori den var nedgravet, var der baade i Overkjæben og Underkjæben det samme Antal Tænder som hos Asnæs-Delphinen; men den bageste Tand i Overkjæben sad her i sin egen fuldkommen vel afsondrede Tandhule. Paa Refsnæs-Delphinen vare Tænderne kun lidet slidte¹⁾, og navnlig vare Tænderne paa den venstre Side lidt mindre slidte end de paa høire Side; Asnæs-Delphinens Tænder maa efter det Par Stykker at dømme, som jeg kom i Besiddelse af, have været slidte en heel Deel mere, navnlig vistnok de forreste i Kjæben; men Slidet er dog ikke stærkere, end at det er aldeles klart, at denne Delphin beholder sine Tænder indtil den seneste Alder. — Der har hidtil kun været Tale om de Tænder, som sidde i tydelige Tandhuler; men foruden disse findes der, ialfald undertiden, endnu heelt fortil i Overkjæben een eller vel endog to Tænder paa hver Side, for hvilke der ingen Tandhuler findes, og som altsaa kun kunne være fæstede i Gummerne. Jeg har ikke selv seet disse Tænder (der ligesaa lidt ere iagttagne paa det ved Middelfart strandede Individ som hos Refsnæs-Delphinen), men skylder mit Kjendskab til dem til en velvillig Underretning fra Hr. Professor Behn, som i et Brev har meddeelt mig, at der ved Præparationen af Craniumet af den Kielske Delphin var blevet fundet 2 smaa Tænder siddende i Tandkjødets; han havde selv først seet dem efter at de vare tagne ud deraf, men Præparateuren angav, at have fundet dem i Overkjæben, og heri kan han ialfald neppe antages at have skuffet sig; om de imidlertid have haft deres Plads hver paa sin Side, eller begge have siddet paa samme Side har det ikke været Prof. Behn muligt at faae afgjort med Sikkerhed. Af Tændernes Udseende troer han imidlertid at kunne slutte, at der idetmindste oprindeligt maa

¹⁾ Hvorledes det i den Henseende forholdt sig med Middelfart-Delphinen, lader sig ikke sige med Sikkerhed, da alle Tændernes Kroner hos denne paa et Par nær vare afbrækkede, inden Skelettet kom her til Byen, dog synes, efter de enkelte ubeskadigede Tænder at dømme, Slidet ikke at have været synderligt større end hos den fra Refsnæs.

have været 2 slige Smaatænder paa hver Side; thi skjøndt der ikke er stor Forskjel i deres Længde, er den ene dog saa meget tykkere end den anden, at den veier 3 Gange saa meget som denne (den største nemlig 12, den mindste 4 Gran); de synes saaledes ikke godt at have kunnet dannet et Par, og hvis denne Formodning er rigtig, maa altsaa det oprindelige Antal Tænder i Overkjæben hos den Kielske Delphin have været 12; hvorvidt disse Tænder imidlertid stedse findes, turde dog maaskee være tvivlsomt, og navnlig er jeg tilboelig til at troe, at de ikke have været tilstede hos Refsnæs-Delphinen.

Jeg tilføier til yderligere Oplysning af Hovedskallens Forhold en Deel Maal af de 3 Cranier, der have staaet til min Raadighed; for at lette Sammenligningen med *Delphinus griseus* har jeg valgt hovedsagelig at give de samme Maal, som Cuvier har meddeelt af dennes Cranium i Recherches sur les ossemens fossiles, og i en fjerde Colonne endelig har jeg tilføiet de Maal, som Owen har givet af sin *Phocaena crassidens*, overførte til danske Tommer og Linier¹⁾.

	Individet fra Asnæs (♀).	Individet fra Refsnæs.	Individet fra Middelfart (♂).	Owens fos- sile ²⁾ <i>Pho- caena cras- sidens</i> .
Hovedets Længde maalt fra Bagranden af Nakkeled- knubbene til Snudeenden	. . . .	24''	24''	25'' 2'''
Hovedets Længde maalt til Midten af Nakkehullets ne- derste Rand.	. . . . .	23'' 2'''	23'' 2'''	

¹⁾ Med Hensyn til disse Maal maa det imidlertid bemærkes, at de ikke ganske stemme med dem, som J. E. Gray opgiver, skjøndt det dog er det selvsamme Cranium, hvilket begge de engelske Naturforskere have udmaalt; tildeels kunne Uoverensstemmelserne maaskee forklares af Hovedets mutilerede Tilstand, der kan have gjort det vanskeligt at angive visse Maal anderledes end approximativt; men ialfald vise de, at man ikke maa regne det altfor nøie med smaa Forskjelligheder i de enkelte Maals indbyrdes Forhold i Owens og de danske Cranier. — Endnu skal jeg her bemærke, at Grunden til, at der er anført færre Maal af Craniumet af Asnæs-Delphinen end af de tvende Cranier fra Refsnæs og Middelfart, kun er at søge i hiints mutilerede Tilstand.

	Individet fra Asnæs (♀).	Individet fra Reisnæs.	Individet fra Middelfart (♂).	Owens = fos- sile = <i>Pho- saens cras- sidens.</i>
Hjernerokassens Længde maalt fra Bagranden af Nakke- ledknubbene til Næsegan- genes Bagvæg	. . . . .	8" 9"	8" 6"	
Snudens Længde maalt fra dens Udspring i Linie med Aagbenenes forreste Ende	10" 8"	11"	11"	11" 7"
Hovedets største Brede (∴ tværs over Tindingebenenes <i>Processus zygomatici</i>) . .	14" 8"	14" 10"	14" 1"	
Hovedets Brede tværs over Pandebenets Postorbital- Udvæxt	. . . . .	14" 3"	14" 4"	14" 6"
Breden tværs over Nakke- beenskammen ved For- eningen af den og Tin- dingekammene	8" 8"	9"	8" 3"	
Breden tværs over de frem- springende Knubbe, som Pandebenene, Overkjæbe- nene og Aagbenene danne foran for Øiehulen	. . . . .	13"	12" 8"	
Snudens Brede ved dens Ud- spring	8" 3"	8" 3"	8" 1"	
Snudens Brede henimod Mid- ten lige foran den 3die bageste Tand	8" 1"	7" 9"	7" 6"	
Nakkehullets Høide	. . . . .	2" 3"	2" 8"	
— Brede	. . . . .	2" 2"	2" 6"	
Afstand fra Nakkehullets ne- derste Rand til Bagranden af Vingebenene	. . . . .	8" 2"	8"	
Længden af Tandrækken i Overkjæben	9" 8"	10" 2"	9" 9"	
Underkjæbens Længde maalt fra Ledknubben til For- enden	18" 6"	19" 6"	18" 4"	19" 2½"
Symphysens Længde	3"	4"	3" 1"	
Længden af Tandrækken i Underkjæben	9" 1"	10" 2"	9" 5"	9" 2"

I Sammenligning med det langt overveiende Fleertal af de øvrige til Delphinernes Familie henhørende Hvaldyr have de Delphiner, til hvilke den her omhandlede nærmest slutter sig, alle et temmelig ringe Antal Hvirvler. *Grampus griseus*, den af de paagjældende Former, som har de fleste, skal ifølge Cuviers Angivelse¹⁾ ikkun have 61. Paa tre Skeletter af Grindhvalen fra Færøerne finder jeg Hvirvlernes Antal at vexle mellem 58²⁾ og 60, og hermed stemme de fleste og paalideligste af de tidligere Tællinger hos denne Art; hos de nordiske Orcaer endelig forekommer der dels 52, dels 54 til 55 Hvirvler. Vor Art stemmer ogsaa i denne Henseende med sine Slægtninge; ja Hvirvlerne ere hos den endog lidt færre i Tallet end selv hos Orcaerne; hos det ved Middelfart fundne Individ tælles der nemlig 51 Hvirvler, det fra Refsnæs har ialt havt 50, og Hvirveltallet er saaledes her saa ringe som det, indenfor Delphinernes Gruppe, forresten kun vides at være hos Hvidfisken og den i saamange Henseender afvigende *Platanista*³⁾. Af de tvende nysnævnte Tal er der Grund til at antage, at det sidste (50) snarest angiver det normale Antal, medens det andet synes kun at skyldes en overtallig Hvirvel, som hos Middelfart-Delphinen tilfældigt har forøget Ryghvirvlernes Antal udover det Sædvanlige. Paa Skelettet af det ved Refsnæs fundne Individ ere nemlig Halehvirvlerne rigtignok ikke alle tilstede; men sammenligner man dette Skelet med det fra Middelfart, som har alle sine Halehvirvler,

¹⁾ Rech. s. l. oss. foss. 4me Ed. T. 8, 2me partie, p. 147.

²⁾ Paa det af de tre Skeletter, hvor der tælles dette Antal Hvirvler, er den bageste Halehvirvel øiensynligt voxet sammen med den næstsidste til een Knogle, og denne er derfor her talt som 2 Hvirvler; tæller man den blot som een, bliver det hele Antal naturligviis kun 57.

³⁾ Døglingerne (*Hyperoodontes v. Ziphioidae*) have rigtignok endnu færre Hvirvler; men disse meget eiendommelige Hvaldyr, som selv i Nutiden synes at være talrigere, end det sædvanligen antages, bør i mine Tanker slet ikke henregnes til Delphinerne, men ligesaafuldt som Kaskelotterne (*Physeteres*) danne en selvstændig, med disse sidste og med de egentlige Delphiner ligeberettiget Gruppe indenfor Tandhvalernes store Afdeling; og naar man seer bort fra dem, er den ovenfor udtalte Sætning rigtig.

kan man let overbevise sig om, at det ikke er flere end de tre sidste, som mangle paa hiint, og at disse Hvirvler oprindeligt have været tilstede hos begge Individder i det selvsamme Antal, nemlig 23¹⁾); foran for Halehvirvlerne tæller man derimod hos Middelfart-Delphinen ialt 28 Hvirvler, men hos den fra Refsnæs blot 27. Ved nærmere Undersøgelse vil man finde, at Lendehvirvlerne ere ligemange i Tallet hos begge Individder, men at det fra Refsnæs har 10 Par Ribbeen og altsaa ligesaa mange Brysthvirvler, hvorimod der hos Middelfart-Delphinen bagved den tiende Brysthvirvel findes endnu en ellefte, til hvilken der paa den høire Side svarer et løst i Kjødets liggende ellefte Ribbeen, hvortil der imidlertid ikke findes noget tilsvarende paa venstre Side, en Mangel, som efter Etatsraad Eschrichts udtrykkelige Forsikring er oprindelig²⁾). Spørgsmaalet bliver altsaa, om man snarest skal antage, at der er faldet en Brysthvirvel bort hos Refsnæs-Delphinen, eller at der er kommet en til hos det ved Middelfart fundne Individ; men ligesom det overhovedet vistnok hyppigere er Tilfældet, at der findes overtallige Hvirvler end altfor faa i denne Deel af Rygraden, saaledes synes fremdeles den Omstændighed, at den 11te Brysthvirvel i det foreliggende Tilfælde kun er forsynet med eet Ribbeen at tale for den første Antagelse, og da jeg endelig er bleven underrettet om, at der heller ikke paa Skellet af det ved Kiel fangede Individ findes fleer end 10 Par Ribbeen, tør man vistnok ansee 10 Brysthvirvler for at være det Normale

1) Som den første Halehvirvel regner jeg den bageste af de to Hvirvler, til hvilke den forreste Nederbue (Hæmapophyse) er fæstet, ligesom det ogsaa er skeet i Eschrichts og min Afhandling om Nordhvalen i Selskabets Skrifter. I sine tidligere Afhandlinger om Hvaldyrene og navnlig i den om Gangesdelphinen har Etatsraad Eschricht regnet ogsaa den forreste af de to ovennævnte Hvirvler med til Halehvirvlerne, hvorimod den efter den her fulgte Betragtning bliver at ansee for den bageste Lendehvirvel.

2) Det være her i Forbigaaende bemærket, at det paa ingen Maade er undgaaet mig, at denne Forskjel kunde tænkes at antyde en Artsforskjel mellem begge disse Individder. Overeensstemmelsen mellem dem i alle andre væsentlige Forhold maa imidlertid strax bringe En til at forkaste en slig Formodning.

hos denne Art, som altsaa paa denne Maade vil besidde 7 Halshvirvler, 10 Brysthvirvler, 10 Lendehvirvler og endelig 23 Halehvirvler. Som en Følge af dette forholdsviis ringe Hvirvelantal ere de enkelte Hvirvler, navnlig i den bageste Deel af Brystregionen, i Lenderegionen og det største Stykke af Halen mere langstrakte end hos Grindhvalerne og Spækhuggerne, og da fremdeles Hvirvlernes Tornudvæxter ere en Deel lavere, end det er Tilfældet ikke blot hos de første, men ogsaa hos de sidste, bliver Rygraden i sin Heelhed ikke saa ganske lidt forskjellig i Udseende fra en Orca-Rygrad og endnu mere fra Rygraden af en Grindhval. At vor Art i denne Henseende fremdeles maa være ikke mindre forskjellig ogsaa fra *Delphinus griseus* tør vel allerede sluttes af den betydelige Forskjel mellem dem i Hvirvlernes Antal, og Cuviers Ord om denne af ham først beskrevne Art: »Les apophyses épineuses s'élevént beaucoup sur le commencement des lombes« synes ogsaa at tyde hen derpaa; men hans Beskrivelse er unægtelig altfor kort til, at man ved Hjælp af den alene kan faae en nøiagtig Forestilling om Rygradens Forhold hos denne *D. griseus*¹⁾.

Vender man sig til Betragtningen af Hvirvelstøtten i det Enkelte og navnlig først til Halshvirvlerne, vil man finde, at disses Sammensmeltning gaaer videre end baade hos Spækhuggerne og Grindhvalerne. Hos hine kunne nemlig vel hos gamle Dyr de fire eller fem eller i enkelte Tilfælde maaskee endog de sex første Halshvirvler groe sammen med deres Torne (*Processus spinosi*)²⁾, men af Hvirvellegemerne smelte kun de to eller

¹⁾ Rech. s. 1. oss. foss. 4me Ed. Tom. 8. 2. Pag. 147.

²⁾ Af Halshvirvlerne af en Orca fra Skagerak, som opbevares i det Kongelige Musæum, ere de fire første groede fuldstændigt sammen ved Hjælp af deres Torne; den femte Halshvirvels Torn er vel fuldkomment adskilt fra disse de foranliggende Hvirvlers sammengroede Torne, men den er paa den anden Side atter voxet sammen med den paa den sjette Halshvirvel, og den lægger sig derhos saa tæt op til den fjerde, og Ujævnhederne paa de til hinanden stødende Flader gribe saaledes gjensidigt ind i hinanden, at man ganske faaer det Indtryk, som om ogsaa disse

høist de tre første sammen; de øvrige holde sig bestandig særskilte; og hos Grindhvalerne kunne vel undertiden Legemerne af de sex første Halshvirvler være voxede sammen, men baade den sjette og den femte kunne ogsaa selv hos meget store og øiensynligt meget gamle Individder holde sig indbyrdes afsondrede og adskilte fra de foranliggende. Hos den her omhandlede Art groe derimod ikke blot de sex første, men hos visse Individder endog alle 7 Halshvirvler sammen i deres Hvirvellegemer. Det første er saaledes Tilfældet hos det ved Asnæs ilanddrevne Individ, det sidste hos den ved Middelfart strandede Han; hos det ved Refsnæs fundne Individ ere rigtignok ikkun Legemerne af de fem første Halshvirvler smeltede sammen¹⁾; men dette synes dog snarest kun at maatte betragtes som en Følge af dette Individts yngre Alder; paa den femte Halshvirvel er nemlig den tynde bageste Endeplade (Epiphyse) endnu ikke voxet fast til Hvirvellegemets Midtstykke, paa den sjette ere begge Endepladerne endnu frie, og det er jo vistnok rimeligt, at ligesom den forreste Beenskive paa den femte Hvirvellegeme allerede er smeltet fuldstændigt sammen ikke blot med Midtstykket af dette, men fremdeles ogsaa med den foranliggende fjerde Halshvirvels Legeme, saaledes vilde, hvis Dyret var blevet ældre, ikke blot den femte Hvirvels bageste Epiphyse med Tiden være groet fast til Midtstykket, men der vilde ogsaa være indtraadt en Sammensmeltning af de mod hinanden vendende Endeplader af den femte og den sjette Hvirvellegeme under den fremskridende Forbening. Om derimod ogsaa Sammensmeltningen af den syvende Halshvirvels Legeme med de øvrige sex til een eneste Beenmasse skal ansees for at være en Følge af Al-

---

ere i Begreb med at voxe sammen, og at, hvis Dyret var blevet noget ældre, altsaa alle de 6 forreste Halshvirvler vilde være groede sammen ved Hjælp af deres Hvirveltorne, medens kun de tre forreste ere voxede sammen tillige i deres Legemer.

¹⁾ Det Samme har været Tilfældet hos det Individ, paa hvilket Owen har opstillet sine *Phocaena crassidens*; men hvorvidt dette har været et ungt Dyr eller ikke, siges der hos Owen Intet om.

deren eller om der ikke snarere med Hensyn dertil gjør sig en deraf uafhængig individuel Forskjel gjældende, turde være tvivlsomt; der er ialfald forresten aldeles ingen Grund til at ansee det ved Middelfart strandede Individ for ældre end det fra Asnæs; det maa tværtimod antages for yngre; thi hos dette ere i den øvrige Deel af Rygraden og navnlig i Brystregionen Hvirvellegemernes Endeplader meget længere fra at være groede fast til Midtstykkerne end hos Asnæs-Delphinen, hvor Hvirvlernes Væxt er saa nær som muligt ved at være afsluttet. Paa de 5 første Halshvirvler voxer fremdeles ogsaa Buerne sammen, dels med deres *Processus obliqui*, dels med Tornenes Spidser, om end ikke ganske eens hos alle Individuer; derimod ere de to bageste Halshvirvlers Buer ikke groede sammen med de foranliggendes hos noget af de tre Individuer, som jeg har kunnet undersøge, og det synes saaledes, at hos denne Delphin Sammensmeltningen af Halshvirvlerne skeer vel saa fuldstændigt for Legemernes som for Buernes Vedkommende, tværtimod hvad der ellers pleier at være Tilfældet. Ogsaa i Tværvæxternes Udvikling er der noget Eiendommeligt; paa Atlas findes der, som sædvanligt, en tyk Tværvæxt; men Axis, som hos Spækhuggerne og Grindhvalerne (ialfald hos *G. melas*) ogsaa er forsynet med en kraftigt udviklet Tværvæxt, der ikke giver den paa den forreste Halshvirvel meget efter i Størrelse, frembyder hos vor Delphin kun en Antydning til en slig Udvæxt i en fremspringende Kam, der iøvrigt ligesom selve den vel uddannede Udvæxt hos de beslægtede Former af andre Delphiner maa antages at svare baade de øverste og nederste Tværvæxter paa de efterfølgende Halshvirvler. Saadanne dobbelte Tværvæxter findes nemlig ogsaa hos vor Art, om end kun i aldeles rudimentær Tilstand, baade paa den tredie, fjerde femte og sjette Halshvirvel; de øverste vise sig som tynde, lodret stillede Beenblade, der ere individuelle Forskjelligheder underkastede, men af hvilke dog den paa den tredie Halshvirvel er den største; de nederste ere mere knub- eller knudeformige, men ogsaa om disse gjælder det, at de neppe hos to Individuer

ville findes ganske eens i Størrelse og Form, og en eller anden af dem kan vel endog undertiden aldeles mangle. — Vor Delphin staaer, hvad disse sidstnævnte Udvæxter angaaer, omtrent midt mellem Spækhuggerne, hos hvilke de vel ogsaa have Form af uregelmæssige Beenknubbe ligesom hos den, men dog ere betydelig større, og Grindhvalen, hvor de næsten kunne siges ganske at være forsvundne. I Bygningen af den syvende Halshvirvel viser der sig derimod atter en afgjort Lighed med denne sidstnævnte Delphin; denne Halshvirvel mangler nemlig en nederste Tværvæxt, men er (ligesom hos denne) til Gjengjæld forsynet med en skraat fortil rettet, øverste Tværvæxt, der er flere Gange længere og tykkere end de foregaaende, hvorimod den samme Udvæxt hos Spækhuggerne er ligesaa rudimentær som de nærmest foranstaaende. — I det Hele taget ligne saaledes Halshvirvlerne, i Modsætning til hvad der viser sig at være Tilfældet i saa mange andre Dele af Skelettet, meget mere Grindhvalens end Spækhuggerens Halshvirvler, og den væsentligste og lettest iøinefaldende Forskjel mellem vor Delphin og Grindhvalen i denne Deel af Hvirvelstøttene indskrænker sig igrunden til den allerede ovenfor fremhævede, der viser sig i Tværvæxtens saa forskellige Udvikling paa den anden Halshvirvel. Hvor stor Lighed eller Ulighed der med Hensyn til Halshvirvlerne finder Sted mellem vor Delphin og *Grampus griseus* maa lades uafgjort, saalænge man for den sidstes Vedkommende kun har Cuviers i dette Punkt aldeles utilstrækkelige Beskrivelse at holde sig til. Efter hans Ord at dømme tør man maaskee antage, at hans Delphin stemmer med vor ialfald deri, at alle 7 Halshvirvler groe sammen til en Beenklump; thi han siger: »dans le *griseus*, les cervicales se soudent aussi promptement que dans le dauphin«¹⁾;

¹⁾ Rech. s. l. oss. foss. l. c. p. 147. I Anledning af den af Cuvier paa dette Sted brugte Sammenligning skal jeg dog bemærke, at medens han lader alle syv Halshvirvler være sammensmeltede hos *Delphinus delphis* (l. c. p. 140), skal efter Rapp (die Cetaceen p. 62) ikkun de to første groe sammen hos denne Art. Dr. Jackson endelig, som i Boston Journal of

men det bør derhos ikke oversees, at han udtrykker sig omtrent paa samme Maade om sin *Delphinus globiceps* (*Globiocephalus melas*), skjøndt dog her den syvende Halshvirvel (ialfald efter min Erfaring) holder sig særskilt hele Livet igjennem¹).

Den første Brysthvirvels Legeme er neppe længere end den syvende Halshvirvels; men den andens har allerede næsten den dobbelte Længde, og derpaa blive de efterfølgende jævnt stedse længere. Den Sondring mellem 2 forskellige Elementer i de forreste af de under Navn af *Processus obliqui* eller *articulares* bekjendte Udvæxter paa Ryg- og Lendehvirvlerne, nemlig: dels den virkelige Ledudvæxt (*Processus articularis*), dels den udenfor denne stillede saakaldte Vortevævst (*Processus mammillaris*), hvilken navnlig A. Retzius i den senere Tid har søgt at gjøre gjældende, maa til en vis Grad ogsaa erkjendes som be- rettiget hos vor Delphin ligesom hos Hvaldyrene i Almindelighed;

N. H. f. 1845 har beskrevet en Delphin fra Kysten af Nordamerika, der af ham og Gray spørgsmaalsviis henføres til *D. delphis*, vil (ifølge Grays Referat af den mig utilgængelige Originalafhandling) have fundet: «the first and second cervical scarcely moveable upon each other, and the other five smaller and rather more moveable» (Gray Catal. of Cetacea p. 122). Hvorvidt Uoverensstemmelserne i disse Angivelser hidrøre fra, at det har været forskellige Arter eller ulige gamle Individuer, der have foreligget i de forskellige Tilfælde, eller hvorledes Modsigelserne ellers skulle forklares, maa jeg lade uafgjort. Kun skal jeg bemærke, at, hvad enten Jacksons 7 Fod lange Delphin har været den ægte *D. delphis* eller ikke, saa turde Rigtigheden af hans Angivelse om en, selv nok saa ringe, Bevægelighed mellem Atlas og Axis være høist tvivlsom. Endog hos saadanne Former, hos hvilke kun disse ere sammensmeltede, men Resten af Halshvirvlerne derimod frie, som f. Ex. *D. tursio*, findes de to førstnævnte Hvirvlers Legemer saa fuldstændigt sammensmeltede, at der end ikke kan paavises nogen Grændse mellem dem, og ved at undersøge Fostre af *Phocaena communis* vil man finde, at S sammensmeltningen allerede findes hos disse. En Bevægelighed mellem Atlas og Axis forekommer, hos Delphinerne, neppe uden i de faa Tilfælde, hvor overhovedet alle Halshvirvlerne forblive frie hele Livet igjennem; og dette finder kun Sted hos Former, der ere generisk og vidt forskellige fra den Gruppe, hvortil *Delphinus delphis* hører, nemlig hos Narhvalen, Hvidfisken og Gangesdelphinen.

¹) c. p. l. 146: «Dans le globiceps les cervicales se soudent assez vite.»

Vorteudvæxter lade sig erkjende igrunden allerede paa den anden Brysthvirvel, og endnu paa den syvende kan man til Nød skjelne mellem en slig og en indenfor stillet Ledudvæxt. Men derpaa smelte begge disse Slags Udvæxter sammen, og da Vorteudvæxterne, selv hvor de ere størst, dog ikke ere synderlig fremtrædende, men gjerne kunne gjælde for en Deel af Ledudvæxten, foretrækker jeg her ikke at tage videre Hensyn til den af Retzius foretagne Sondring, og altsaa at bruge Benævnelserne *Processus obliqui* eller *articulares* i den ældre og almindeligere Betydning. Holde vi os altsaa til denne Terminologie, saa vil man finde, at de bageste Ledudvæxter allerede ere forsvundne hos Refsnæs-Delphinen paa den sjette, hos Middelfart-Individet paa den syvende Brysthvirvel, hvorimod de forreste ikke ganske tabe sig førend heelt bagtil paa Halehvirvlerne. Men medens disse forreste Ledudvæxter ellers i Reglen hos de forskjellige Delphinslægter, endog efter at Ledfladerne paa dem ere forsvundne, og de selv ere rykkede op paa Hvirvelbuen ved Roden af Tornene, dog endnu stedse i et kortere eller længere Stykke af Bryst- og Lende-Eggen omfatte Roden af den foranstaaende Hvirveltorn, saa er der her ikke een iblandt dem, som naaer heelt hen til denne Torn, hvad der vel tildeels har sin Grund i, at de i og for sig ikke ere synderlig store, men tildeels ogsaa er en Følge af Hvirvellegemernes betydelige Længde, hvorved Mellemrummene mellem Tornene blive usædvanlig store. Jeg kjender foruden denne ingen anden Delphin, hvor dette er Tilfældet; hos de beslægtede Spækhuggere er der dog en 8 til 9 Hvirvler, hvis Torne saaledes bagfra omklamres af den efterfølgende Hvirvels *Processus articularis*, og selv hos Grindhvalerne, som iøvrigt i den Henseende maaskee mere end nogen anden Delphin nærmer sig den her omhandlede, ere dog ialfald nogle enkelte af de bageste Brysthvirvlers Torne saaledes omklamrede.

De 10 Par Ribbeen, som jeg i det Foregaaende har meent at maatte ansee for det Normale hos vor *crassidens*, ere et mindre Tal, end der forekommer hos nogen anden Delphin; selv de

beslægtede Spækhuggere og Grindhvaler have 11 eller 12 Par, og dette sidste Tal findes ifølge Cuvier ogsaa hos *Delphinus griseus*. Af de ti Par ere de 5 første saakaldte ægte Ribbeen; de første 6 fæste sig saavel til Hvirvellegemerne som til Tværudvæxterne; de bageste 4 Par derimod sidde kun fast til disse sidste og mangle saaledes Hals og Hoved. Paa Skelettet af den ved Middelfart strandede Han finder man imidlertid, at der er ligesom en Antydning til, at ogsaa det syvende Ribbeenspar her skulde have fæstet sig baade til Hvirvellegemet og til Tværudvæxten. Skjøndt der nemlig paa selve dette Ribbeenspar ikke er det allerringeste Spor til nogen Ribbeenshals, udgaaer der fra Forkanten af den syvende Brysthvirvels Tværudvæxt en med den sammengroet, trind Forlængelse, som (uden dog ganske at naae derhen) er rettet skraat fortil og indad mod den bageste Deel af det sjette Brysthvirvellegeme, hvor der atter findes en fremspringende Knub, der ganske svarer til den lignende paa den foranliggende Hvirvel, til hvilken det sjette Ribbeens Hoved er fæstet. Saaledes som jeg nu har beskrevet dette eiendommelige Forhold, viser det sig dog egentlig kun paa den høire Side af Skelettet; paa den venstre Side er den Beensplint, der ligesom stræber at danne en Bro fra den syvende Halshvirvels Tværudvæxt skraas over til den sjettes Legeme, endeel spinklere end paa høire Side, og den har her opgivet sin Forbindelse med Tværudvæxten og er tværtimod groet sammen med det nysnævnte Hvirvellegeme. I begge Tilfælde kan det imidlertid ikke et Øieblik miskjendes, at det virkelig er et Spor eller et Rudiment af en for det syvende Ribbeenspar bestemt Ribbeenshals, som her fremtræder, men som ganske har løsnet sig fra dette og er voxet sammen med de Hvirvler, til hvilke det skulde støttet sig. Ganske det Samme kan undertiden sees at fremtræde hos Grindhvalen paa den syvende Brysthvirvel, og det ligger nær heri at ville see et Tegn paa et særligt nært Slægtskab mellem vor Delphin og denne. At der nu virkelig ogsaa paa en Maade ligger en Lighed deri, skal jeg forsaavidt heller ikke benægte, som jeg hidtil kun har fundet dette Forhold hos

disse to Former; men den Betydning, man tør tillægge denne Lighed, er ialfald saare ringe. Allerede den Omstændighed, at Udvæxten ikke viser sig ganske eens paa begge Sider hos Middelfart-Delphinen, er et mindre gunstigt Forvarsel om, at den ikke er noget vigtigt eller constant Forhold, og virkelig er der heller ikke saameget som Spor dertil paa Skelettet af det ved Refsnæs fundne Individ; ganske paa samme Maade forholder det sig hos Grindhvalen, ogsaa der fremtræder denne Særegenhed hos nogle Individer, men mangler fuldstændigt hos andre, og den kan saaledes vel neppe have Krav paa at betragtes som andet og mere end en tilfældig, skjøndt maaskee hyppig Misdannelse.

Brystbenet bestaaer af fire Stykker; hos den voxne Han fra Middelfart ere de tre første af disse voxede sammen til een Knogle, paa hvilken man dog endnu nogenlunde kan erkjende Grændserne mellem de oprindelige Stykker; det bageste Stykke derimod er vel fuldstændigt forbenet, men kun bevægeligt forbundet med de foranliggende. Paa det ved Refsnæs fundne Individ ere endnu ingen af Brystbenets fire Stykker voxede sammen indbyrdes, og det bageste er endnu kun brusket; paa den gamle ved Asnæs ilanddrevne Hun var Brystbenet blevet hugget i Stykker ved Sønderhugningen af Dyret, og det lykkedes kun at finde eet af Brudstykkerne; jeg kan derfor ikke med Sikkerhed sige, om i den meget høie Alder alle fire Brystbeensknogler smelte fuldstændigt sammen, men der kan vel neppe være synderlig Tvivl om, at det virkelig skeer. Paa det forreste Stykke eller *Manubrium* er den opadvendende Flade udhulet efter Længden, men hvælvet tværsover; den nedadvendende er omvendt convex forfra bagtil, og navnlig i sin forreste Ende udhulet i Tværretningen, bagtil bliver den stedse mere plan i denne Retning. Bagved det Sted, hvor det første Ribbeen fæster sig til det, springer Knoglens Rand frem i et spidst Hjørne, som dog ikke i samme Grad som hos Grindhvalen og endnu mere hos Spækhuggerne

antager Udseendet af en særegen Udvæxt. Ikke langt fra sin forreste Rand er *Manubrium* i Midtlinien gjennemboret af et aflangt Hul af noget forskjellig Størrelse hos de forskjellige Individer, og hos det gamle Individ fra Asnæs findes der henved et Par Tommer bagved dette endnu et andet, men mange Gange mindre Hul, hvortil der derimod ikke er Noget at see hos de tvende andre Individer; begge Huller ere selvfølgelig Spor af hver af Brystbeensknoglernes oprindelige Forbening fra to jævnsides liggende Forbeningspunkter. Af de nærmest beslægtede Former besidde ogsaa Grindhvalerne det forreste af disse Huller; hos *D. griseus* derimod skal det ifølge Cuvier mangle, og heller ikke hos Orcaerne finder jeg Spor til det; men dette Hul er, som man let kan tænke, ikke noget Særkjende af videre Betydning; det kan findes hos Former, der iøvrigt afvige betydeligt i deres Beenbygning, og mangle hos den ene eller den anden af meget nærstaaende Former. Jeg finder det hos en *Lagenorhynchus* og hos Marsvinet; ifølge Cuvier er det fremdeles tilstede hos *Delphinus delphis*; derimod mangler det hos *D. tursio*, hos Platanistaen, hos Narhvalen og hos Hvidfisken. Hos Refsnæs-Delphinen ere de enkelte Brystbeensstykker betydeligt smallere og, navnlig det andet, forholdsviis længere, end Tilfældet er hos den ved Middelfart fundne Han, og Brystbenet synes saaledes med Alderen at forandre sin Form endeel. Endnu skal jeg kun tilføie, at der gennem hele Brystbenet gaaer en lignende Skjævhed som den, der viser sig i Hovedskallen; det hele Brystbeen, men især dets forreste Stykke har, ligesom denne, en svag, men kjendelig Dreining fra Høire til Venstre. Jeg omtaler dette Forhold ikke som Noget denne Delphin eiendommeligt; det Samme fremtræder noget mere eller mindre tydeligt ogsaa hos andre Arter, og er maaskee endog Regel; men denne Asymetrie hos Delphinerne, som fremdeles ogsaa kan vise sig deri, at Ribbenene ere lidt længere paa den høire end paa venstre Side, er ganske almindeligt

bleven aldeles overseet, skjøndt den dog tilvisse fortjener al Opmærksomhed¹⁾.

Vende vi atter tilbage til Hvirvelstøtten, saa finde vi ogsaa i Lenderegionen, ligesom i Brystregionen, endnu stedse en jævn Tiltagen i Hvirvlernes Størrelse bagtil, idet Hvirvellegemerne blive stedse tykkere (bredere) og tillige tiltage i Længde, idetmindste til de to eller tre bageste, og selv disse sidste ere ialfald ikke kortere end de nærmest forangaende; Lenderegionen er derfor ogsaa betydelig længere end Brystregionen; Forholdet mellem dem er omtrent som 3 til 2, skjøndt Lendehvirvlerne ikke ere flere i Tallet end Brysthvirvlerne. At samtidigt med denne Hvirvellegemernes Tiltagen i Størrelse

---

¹⁾ Hvad Kaskelotterne angaaer, har Hr. William S. Wall gjort opmærksom paa en Skjævhed ogsaa i andre Dele af Skelettet foruden i Hovedskallen. Hos sin *Catodon australis* paaviser han nemlig en Asymetrie vel ikke Brystbenet (hvor den dog rimeligviis ogsaa findes), men i Lufferne og i Ribbenene, idet den høire Luffe og de høire Ribbeen ere større end Luffen og Ribbenene paa venstre Side; og om sin Slægt *Euphysetes* (*Kogia* Gr.) bemærker han, at det midterste Stykke af Brystbenet (det forreste var gaet tabt) er usymmetrisk. Om Mangelen af Symetrie her, ligesom hos hans *Catodon*, udstrækker sig ogsaa til Ribbenene har han ikke kunnet oplyse, da, paa eet nær, alle de venstre Ribbeen manglede paa det eneste Skelet, der haves af denne mærkelige Form; hvorvidt Lufferne ere ulige store siger han Intet om; men da de begge vare mere eller mindre defecte, er Grunden til hans Taushed dem angaaende maaskee at søge i denne Omstændighed (jvnfr. Description of a new Sperm-Whale together with some account of a new genus of Sperm-Whales called *Euphysetes*. Sydney 1851. S. 5, 25 og 52). Hos Delphinerne derimod synes Ingen at have omtalt Noget saadant. Den eneste Angivelse, som maaskee kunde tyde hen paa tidligere Iagttagelse af et sligt Forhold, er, saavidt mig bekjendt, en Ytring af Etatsraad Eschricht i hans Afhandling om Gangesdelphinen i Selskabets Skrifter (5te Række, 2det Bind). Her siges nemlig det egentlige »Brystbeenslegeme» paa det undersøgte Skelet af en ung Hun at bestaae af to benede Sidestykker, af hvilke det venstre »er kun halvt saa stort som det høire»; men Etatsraad Eschricht tilføier Intet, som kunde oplyse, om han betragter denne Forskel i Størrelse som normal eller som tilfældig, eller overhovedet tillægger den nogen videre Betydning, og at ogsaa *Manubrium* er noget, om end ikke meget, skjævt, har han overseet eller ialfald ikke omtalt.

Hvirvelbuerne blive bagtil stedse mindre og Rygmarvskanalen snevrere er det igrunden overflødigt at bemærke. Foruden det Særkjende, som Hvirvellegemerne i Lendeegnen besidde i deres lange og plumpe Form, besidde de, hos denne Art ligesom hos mange andre, endnu et andet, hvortil der dog ogsaa viser sig en svag Antydning allerede paa de bageste Brysthvirvler; der findes nemlig langs Undersiden en Længdekjøl, som allerede er tydelig, om end ikke meget fremtrædende, paa den første Lendehvirvel, paa den tredje derimod er særdeles iøinefaldende, og som derpaa vedligeholder sig paa samme Maade paa alle de følgende Lendehvirvler lige indtil den sidste, men atter er forsvunden paa Halehvirvlerne. Det er allerede omtalt, at den her omhandlede Art udmærker sig ved alle Hvirveltornenes ringe Høide; om end disse ikke ere saa lave som hos Narhvalen eller vel endog hos Hvidfisken, er der dog ialfald en iøinefaldende Forskjel paa deres relative Høide her og hos Spækhuggerne og især hos Grindhvalerne, og denne Forskjel i Forbindelse med Hvirvellegemernes betydelige Længde give navnlig Lendehvirvlerne et noget andet Udseende, end de have hos de ovennævnte beslægtede Former; en Sammenligning af Maalene af en af Lendehvirvlerne hos hver af de omtalte Former¹⁾ vil maaskee bedre end en lang Beskrivelse fremkalde den rette Forestilling i denne Henseende, og jeg vælger dertil at give Maalene af den femte Lendehvirvel som en af dem, der har de høieste Torne:

---

¹⁾ Hvorledes Hvirvlerne i det Hele taget og Lendehvirvlerne i Særdeleshed forholde sig hos *Delphinus griseus* i Sammenligning med den her omhandlede Delphins kan kun afgjøres ved en Undersøgelse af det i Parisermusæet opbevarede Skelet af denne Art; Cuvier omtaler i sine Bemærkninger om dens Beenbygning Hvirvelstøtten blot i al Korthed, men giver ingen nøiere Beskrivelse af Hvirvlerne. En ny og udførligere Beskrivelse af denne mærkelige Forms Skelet vilde derfor udfylde et væsentligt Savn i Cetologien.

	hos Individet fra Relsnæs	hos Individet fra Middelfart	hos en stor Orca gladia- tor	hos en meget stor Grind- hval fra Fær- øerne
Den hele Høide	8" 3'''	9"	15" 10'''	13" 6'''
Den hele Brede	11" 3'''	12"	17" 6'''	14" 8'''
Hvirveltornens Høide	4" 2'''	5" 1'''	6" 9'''	7" 2'''
Tværudvæxten	4"	4" 7'''	5" 6'''	5" 4'''
Hvirvellegemets Længde	3" 8'''	4"	5"	4" 1'''
Sammes Brede	3" 2'''	3"	5" 9'''	4" 2'''

Paa de forreste Lendehvirvler helde Tornene stedse mere og mere bagtil; fra den femte Lendehvirvel af begynde derimod baade de og selve Buen atter ganske jævnt at blive noget steilere stillede; men det kommer ikke saavidt, at enten Buen eller nogen af Tornene (end ikke længere bagtil paa Halehvirvlerne) holder forover og i den Henseende stiller sig i skarp Modsætning til de foranstaaende, saaledes som det ellers i Reglen er Tilfældet og navnlig ogsaa hos de nærstaaende Former. Muligviis er dette for Tornenes Vedkommende tildeels en Følge af, at de tillige aftage meget betydeligt i Længde; men hvad der end er Grunden til denne Eiendommelighed, saa er den meget betegnende for vor Delphin i Sammenligning med de beslægtede Former, og kun hos Hvidfisken finder jeg et omtrentlig lignende Forhold. Paa den forreste Lendehvirvel har Tværudvæxten en Retning fortil i Modsætning til Brysthvirvlernes Tværudvæxter, der ere rettede noget skraat bagtil; den Vinkel, som denne Ud-væxt saaledes danner med Hvirvellegemet afviger imidlertid kun meget lidt fra en ret; paa de nærmest efterfølgende Hvirvler bliver Afgigelsen endnu mindre, og Fleertallet af Lendehvirvlernes Tværudvæxter maa siges at udspringe fra deres respective Hvirvler under en ret Vinkel. De beholde den samme Brede gennem

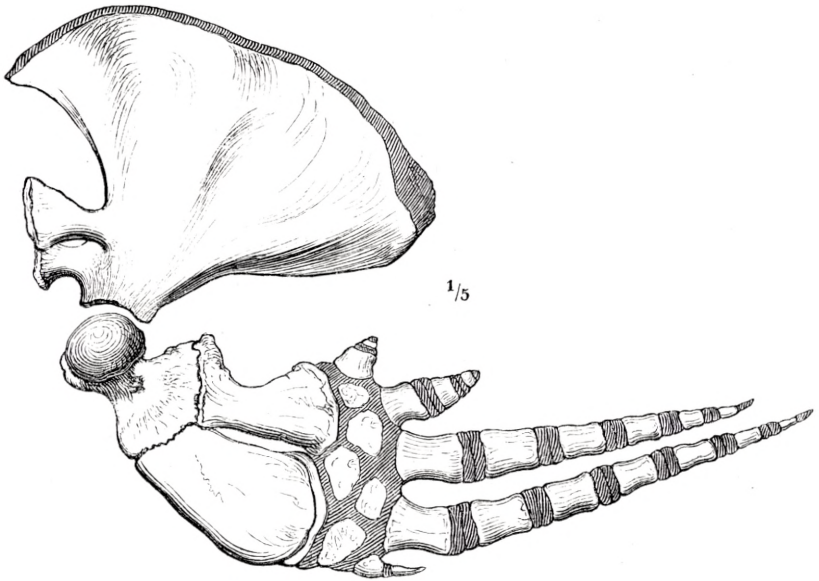
hele deres Længde og blive ikke (som som visse andre Delphiner f. Ex. Narhvalen) bredere ud imod deres fri Ende; den forreste af dem er maaskee nok den længste, men der er dog kun saare ringe Forskjel i den Henseende mellem den og de nærmest efterfølgende.

Af Halehvirvlerne have de første endnu sværere og ligesaa lange Legemer som de bageste Lendehvirvler, men fra den femte af blive de jævnt kortere og tillige stedse mere sammentrykte, indtil deres Legemer endelig ere høiere end brede; denne Form vedligeholder sig derpaa indtil det Sted, hvor Hæmapophyserne forsvinde (mellem den femtende og sextende Halehvirvel); her forandres, som sædvanligt hos Delphinerne, Hvirvlernes Udseende ganske pludseligt; de blive nu meget bredere end høie og tillige meget korte, og det er disse saaledes særligtformede Halehvirvler, som ligge indesluttede i Halefinnen og til hvilke denne støtter sig. Hvirveltornene, som allerede vare meget lave paa de sidste Lendehvirvler, blive paa Halehvirvlerne endnu lavere; en egentlig Torn kan vel neppe paavises længere bagtil end til den tolvte Halehvirvel, men selve Hvirvelbuen bliver endnu tilbage som en smal Beenbro og er først ganske forsvunden paa den fjortende Halehvirvel. De saakaldte *Processus articulares* (*P. mamillares* Retz.) holde sig, som tvende særskilte Udvæxter, ikke længere bagtil end paa den femte Halehvirvel; derpaa smelte de sammen til en enkelt i Midtlinien ved Roden af Hvirveltornen siddende Knub, og endelig taber ogsaa denne sig paa den tiende Halehvirvel. Tværudvæxterne ere egentlig allerede saa godt som forsvundne paa den ottende Halehvirvel, men et utydeligt Rudiment af en slig Udvæxt kan dog endnu spores paa de tvende efterfølgende Hvirvler. Som Noget for den her omhandlede Art særligt eiendommeligt bør det fremhæves, at Halehvirvlernes Tværudvæxter allerede fra den første af ere ved Roden gjenneborede af et Hul, hvorigjennem de fra den store Halepulsaaere kommende Sidegrene stige op; medens hos de nærmest beslægtede Delphiner (*Orca* og *Globio-*

cephalus) dette Hul først viser sig paa den tredie, fjerde eller endog femte Halehvirvel, idet de omtalte Pulsaarer hos disse Former ikke gjennebore de forreste Halehvirvlers Tværvæxter, men stige op bag ved dem. Den Delphin, som med Hensyn til dette Forhold kommer den her omhandlede Art nærmest, turde være den iøvrigt i sin Beenbygning meget afvigende Narhval; thi hos den findes Hullet allerede paa Tværvæxten af den anden Halehvirvel; hos alle andre mig bekendte Delphiner optræder det først længere bagtil i Haleregionen end selv hos Orcaerne og Grindhvalerne, undertiden først paa den trettende eller femtende Halehvirvel (f. Ex. hos *Lagenorhynchus*). Nederbuerne (Hæmapophyserne) ere 16 i Tallet; de første to ere aldeles aabne nedentil, eller med andre Ord: deres tvende Sidedele ere ikke voxede sammen; de ere dertil meget mindre end de bagved staaende og noget usymetriske; den tredie bestaaer hos Middelfart-Delphinen vel ligeledes af endnu adskilte Sidedele, men det har dog Udseendet af, at disse med Tiden vilde være groede sammen, og paa Refsnæs-Delphinen er Sammensmeltningen allerede skeet, uagtet dette Individ er ikke saa lidt yngre end det nysnævnte. At derimod Sidedelene i de to forreste Hæmapophyser nogensinde skulde voxe sammen, er kun lidet rimeligt.

Da Bækkenknoglerne mangle paa begge de, iøvrigt fuldstændige, Skeletter, der have staaet til min Raadighed, kan jeg om dem Intet angive, og det er saaledes kun Forlemmerne, som det endnu staaer tilbage at omtale. Træsnittet paa næste Side, som i en Femtedeel af den naturlige Størrelse fremstiller Beenbygningen af den venstre Luffe med Skulderbladet af Refsnæs-Delphinen, vil imidlertid give en saa tilstrækkelig Forestilling om de enkelte Knoglers Form, at en udførlig Beskrivelse neppe behøves, men at det kan være nok at tilføie nogle enkelte nærmere Bemærkninger. Skulderbladet er forholdsviis omtrent ligesaa høit som hos Spækhuggerne og navnlig høiere end hos Grindhvalen, men hvad der dog især skiller det fra dennes er, at de tre til Musklernes Insertion bestemte Kamme, som paa Skulderbladets udadvendende Flade

Fig. 3.

løbe fra den øverste buede Rand nedad mod Ledskaalen, og som hos Grindhvalen ere saa særdeles høie og fremspringende, her ere meget svage; de tvende forreste af dem endog neppe erkjendelige. Endelig fortjener det at anføres, at *Acromion* og den derfra udgaaende *Spina scapulæ* ere rykkede heelt ud til Skulderbladets forreste Rand, saa at den saakaldte *Fossa supra-spinata* i en stor Deel af sit Løb neppe kan siges at befinde sig paa Siden af Skulderbladet, men at den danner en smal, svagt udhulet, fortil vendende Flade¹⁾. Selve den spidst tilløbende Luffe

¹⁾ Hvad Cuvier siger om Skulderbladet hos sin *Delphinus griseus* er saare lidet; en Sammenligning mellem det og Skulderbladet hos den her omhandlede Art maatte væsenligst støtte sig til Cuviers meget lille Afbildning i *Recherches sur les oss. foss.* (4 Ed. Pl. 224 fig. 15); men det er tvivlsomt, om en slig kan anstilles med nogen Nytte, især da det vist er et Spørgsmaal, om der ikke er indløbet en eller anden Feiltagelse hvad denne Figur angaaer. Det er idetmindste en mistænkelig Omstændighed, at dette Skulderblad, der er af et Dyr, som høist kan have været halvfjerde Metre langt, i Afbildningen er ikke saa lidt større

minder i sine Omrids mere om den samme Deel hos Grindhvalerne og tildeels hos *Grampus griseus* end hos Orcaerne; men den afviger væsentligen ogsaa fra hines Luffer ved sin ringe Længde og sin meget mindre Størrelse overhovedet. I Haandrogen tælles der 5 Knogler, af hvilke to ligge nedenunder Albuebenet, to under Spolen og det femte atter under disse sidste, mellem denne og de første Led af anden og tredje Finger. Hos gamle Individuer kunne undertiden nogle af disse Knogler voxte sammen; det er ialfald hos Asnæs-Delphinen skeet med de to under Albuebenet liggende. Paa Hannen fra Middelfart vare Fingrene mutilerede og ufuldstændige paa begge Lufferne; hos Refsnæs-Delphinen tæller man 2 Led i Tommelen, 7 i anden Finger, 6 i tredje, 3 i fjerde og 2 i den femte Finger, de 5 Mellemlænderknogler iberegne.

Hos Globiocephalerne er Haandens Bygning meget forskjellig. Paa Skelettet af en meget stor og gammel Grindhval fra Færøerne tæller jeg 4 Led i Tommelen (dog kun i den høire, den venstre har ikke flere end tre), 14 i anden, 10 i tredje, 3 i fjerde og 2 i femte Finger. De to Fingre, som netop bestemme Haandens Længde, have saaledes hos Grindhvalen næsten dobbelt saamange Led som hos den her omhandlede Delphin. Imidlertid beroer den overordentlige Forskjel i Luffernes Længde hos disse to Former ikke blot herpaa; ogsaa de enkelte Leds Form bidrager dertil, idet de ere forholdsviis meget længere hos Grindhvalen end hos vor Art, hos hvilken de jo vel ogsaa endnu stedse i de tre første Fingre ere længere end brede, men hvor Forskjellen mellem de to Dimensioner dog kun er ringe. Den her omhandlede Delphin staaer i denne Henseende omtrent midt mellem Globiocephalerne og Orcaerne, hos hvilke sidste Ledene selv i de to længste Fingre ere bredere end lange; hvad Ledenes Antal

---

end Skulderbladet af den betydeligt større Grindhval (fig. 16 paa samme Tavle), skjøndt begge skulle være afbildede i en Ottendedeel af den naturlige Størrelse. Jeg har derfor ikke troet at turde støtte nogen Sammenligning paa denne Figur.

derimod angaaer, staaer den de sidste nærmere end de første; thi hos en gammel *Han-Orca* fra Kattegattet tæller jeg 2—7—4—3 og 2 Led; men trods Tilnærmelsen i den Henseende ere Luffernes Form (som sagt) yderst forskjellig ogsaa fra *Orcaens*. Hos *Delphinus griseus* angiver Cuvier Ledene at være 2—8—7—2 og 1 i Tallet¹⁾; hvis der ingen Feil er indløbet i denne Angivelse, maa man næsten troe, at Fingerledene hos denne Delphin ere forholdsviis endnu længere end hos *Globiocephalerne* og altsaa, hvad deres Form angaaer, endnu mere forskjellig fra dem hos vor Delphin end disses; thi, som vi senere ville faae at høre, maa denne i flere Henseender mærkelige, men desværre kun temmelig flygtigt beskrevne *Delphinus griseus* have forholdsviis endnu længere, men tillige rigtignok ogsaa bredere Luffer end Grindhvalen, og det er ikke rimeligt, at denne Luffernes store Længde i nogen væsentlig Grad skulde skyldes en usædvanlig Længde af Underarmens Knogler.

	Individet fra Asnæs (♀)	Individet fra Refsnæs	Individet fra Middelfart (♂)
Skelettets hele Længde	. . . . .	13' 1" 2)	13' 5"
Længden af de 7 Halshvirvler	. . . . .	4" ½"	3" 1½"
Længden af de første 6 Halshvirvler	3" 3"	3" 4"	2" 8½"
Længden af Lendehvirvlerne regnede til den første Nederbue	. . . . .	3' 3" 6"	3' 5"
Længden af Halehvirvlerne	. . . . .	5' 3" 1)	5' 3" 6"
Breden af den første Halshvirvel	9" 6"	9" 1"	9" 2"

¹⁾ Rech. s. l. oss. foss. 4me Ed. T. VIII, 2, p. 147.

²⁾ I dette Maal ere de 3 bageste paa Skelettet manglende Halehvirvler regnede med, og Længden af dem alle tilsammen antaget at være halvanden Tomme; saa lange ere de nemlig paa Skelettet fra Middelfart, og dette er saa ubetydeligt længere end det fra Refsnæs, at man uden Fare for at feile tør antage de paagjældende 3 Smaaknogler for ligestore i dem begge.

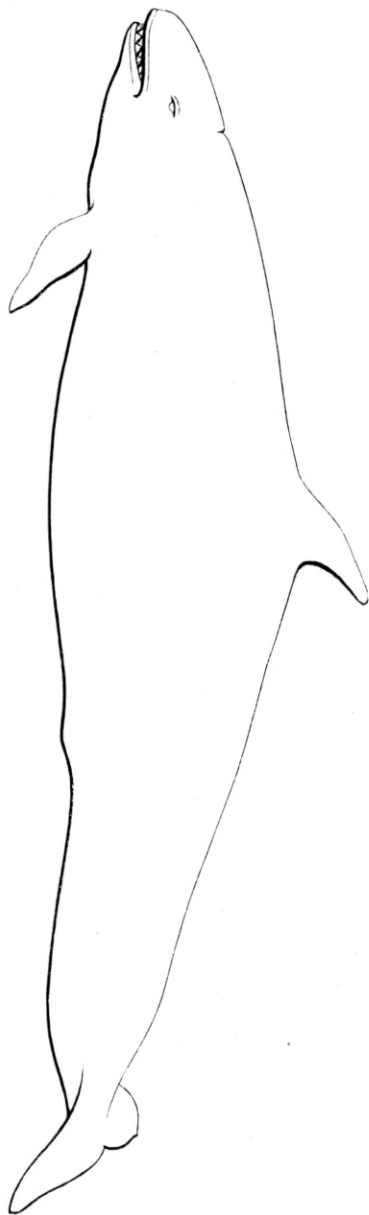
	Indvidet fra Asnæs (♀)	Indvidet fra Refsnæs	Indvidet fra Middelfart (♂)
Breden af den første Ryghvirvel		6" 7"	6" 4"
Breden af den sidste Ryghvirvel		11" 4"	1' " 6"
Breden af den bredeste (den første) Lendehvirvel		1' " 3"	1' " 10"
Skulderbladets Høide regnet fra Midten af Ledskaalen til Midten af dets øverste buede Rand (<i>Basis scapulæ</i>)	8" 6"	7" 6"	7" 6"
Skulderbladets Brede maalt i lige Linie mellem de Hjørner den buede Rand danner med den forreste og bageste Rand	1' " 5"	10" 6"	10" 10"
Overarmsbenets Længde	5"	4" 5"	4" 6"
Spolebenets Længde	5" 6"	4" 8"	4" 7"
Albuebenets Længde	4" 2"	3" 7"	3" 6"
Breden af begge Underarmsknoglerne ved deres nederste Ende	5" 11"	5"	5" 2"
Haandens Længde, maalt i frisk, endnu ikke indtørret Tilstand		1'	

Det vil formeentlig være fremgaaet af den foregaaende Beskrivelse, at den her omhandlede Delphins Beenbygning i ikke faa Henseender slutter sig nær til Spækhuggerens, men at der i Ligheden med disse blander sig Træk, som tilhøre Grindhvalen og Grampusen, medens der endelig ved Siden af optræder visse Særegenheder, som ere fremmede baade for den ene og den anden af de ovennævnte Former. Man kunde formode, at Noget lignende vilde gjælde ogsaa med Hensyn til denne Delphins Ydre; et Blik paa det her vedføjede, i formindsket Størrelse

gjengivne Omrids af den i det Foregaaende omtalte Gibsmodel af det ved Kiel fangede Individ¹⁾ vil imidlertid vise, at dette dog kun tildeels er Tilfældet, og at navnlig Ligheden særlig med Grindhvalen maaskee er endnu mindre i det Ydre end i Beenbygningen. Dette finder nu ogsaa let sin Forklaring deri, at nogle af de ydre Særkjender, som netop bidrage meest til at give Grindhvalen sit meget eendommelige Udseende, aldeles ikke ere afhængige af eller betingede ved Beenbygningen, og just i disse Forhold er den her omhandlede Form aldeles forskjellig fra Grindhvalen. Hovedet har saaledes hos den ikke

Fig. 4.

¹⁾ Denne Figur, som Professor Behn med stor Redebonhed har tilladt mig at lade udføre og offentliggjøre, er iøvrigt en, forhaabentlig tro, Copie af den originale Gibsmodel; men Rygfinnen er efter hans Raad tegnet efter den ene af de to Photographier, der bleve tagne af det friske Dyr, da denne Deel ikke er ganske naturtro gjengivet paa Gibsafstøbningen; i Contouren af Luffen har jeg ladet foretage en iøvrigt ubetydelig Forandring efter det Papiirmønster, som jeg havde taget af den nævnte Legemsdeel hos den ved Refsnæs fundne Delphin.

denne uhyre kugleformige Opsvulning fortil, og den fra denne fremspringende, rigtignok korte, men tydelige Snude eller rettere Overlæbe, som karakterisere Grindhvalen; men dets Profil skraaer tværtimod fra Nakken af jævnt ned til den plumpe og butte Snude, eller med andre Ord, Hovedet ligner Hovedet af en Orca, kun med den Forskjel, at Snuden er tykkere og mere but. Hvad Rygfinnen angaaer er Forskjellen neppe mindre. Grindhvalens meget lange, men lave Rygfinne, hvis lodrette Høide ikke udgjør meget mere end en Trediedeel af dens Længde, har ingen Lighed med den spidstilløbende og snarere høie end lave Finne hos den Art, der er Gjenstand for vor Undersøgelse; og medens denne Finne hos Grindhvalen trods sin Længde sidder heel og holden paa den forreste Halvdeel af Legemet, saa at en Linie, som tænkes fældet fra dens Spids lodret ned paa Legemets Axe, vil træffe denne endnu et Stykke foran Midten af den hele Krop, er den derimod hos vor Delphin anbragt noget længere bagtil, og den nysnævnte Linie vil her snarere falde lidt bagved end foran Midten af Kroppen. En meget iøinefaldende Forskjel mellem begge disse Delphiner, som, skjøndt den er betinget ved Beenbygningen, kun kortelig er berørt i det Foregaaende, og som derfor maa nærmere fremhæves, ligger fremdeles i Luffens Form. Grindhvalen udmærker sigsom bekjendt ved meget lange, smalle og spidst tilløbende Luffer; Luffens Brede udgjør her end ikke fuldt Fjerdedelen af dens Længde, og denne sidste Dimension er saa betydelig, at Luffen ikke indeholdes flere end 4 Gange i Dyrets hele Længde. Hos den her beskrevne Delphin minder Luffen ved sit Snit (om jeg maa bruge dette Udtryk) vel endnu om Grindhvalens; men den er dog bredere i Forhold til Længden (Forholdet er omtrent som 1 : 3), og den er derhos saa kort, at den indeholdes 8 til 9 Gange i Totallængden, og at altsaa vor Delphin paa ingen Maade kan siges at have lange, men tværtimod korte Luffer. Til disse betydelige Afvigelser mellem begge de paagjældende Former kommer nu foruden de øvrige osteologiske Særkjender endvidere den allerede fremhævede store Forskjel i Tændernes Størrelse

og Tandrækkens relative Længde, ved hvilken jeg imidlertid saa meget mindre atter skal dvæle her, som dog neppe Nogen, der overhovedet vil erkjende Nødvendigheden af at dele Cuviers Slægter *Delphinus* og *Phocaena* i flere, vilde falde paa at stille vor Art i Slægt sammen med Grindhvalen.

Vi have i det Foregaaende seet, at det for Øieblikket er vanskeligt eller rettere umuligt nøie at angive Graden af Uligheden i Beenbygningen mellem den her omhandlede Delphin og Cuviers *Delphinus griseus*, Typen for Slægten *Grampus*¹⁾; det er neppe lettere at gjøre det for den ydre Forms Vedkommende. D'Orbignys, af Fr. Cuvier offentliggjorte Beskrivelse af denne Art²⁾, den eneste originale, paa Autopsie grundede, som haves, er ikke synderlig udtømmende, og den Beskrivelsen medgivne Afbildning staaer jo vel langt over den ældre, yderst maadelige af det ved Brest strandede Individ, som ledsagede G. Cuviers første Notits om denne Delphin³⁾; men den er jo dog først tegnet 12 til 13 Dage efter at Dyret var strandet, altsaa saalænge efter Døden, at Forraadnelsen rimeligviis har forandret dets Udseende ikke saa lidt, især da Strandingen indtraf midt i den hede Sommertid. Ogsaa den sidste bedre Afbildning maa derfor allerede paa Grund

¹⁾ Foruden Cuviers *Delphinus griseus*, Slægtens typiske Art, har Gray fremdeles givet 3 andre Arter Plads i Slægten *Grampus*; af disse er imidlertid den ene, *Gr. Richardsonii*, alene opstillet paa en enkelt Underkæbe i det Britiske Musæum, som han ovenikjøbet en Tid lang antog at tilhøre selve den typiske Art; den anden, *Gr. Sakamata*, er kun grundet paa Japanesernes Fortællinger om en i Havet omkring Japan forekommende Delphin, i hvilken Andre mene at erkjende en ægte Spækhugger; den tredie endelig er Rissos *Delphinus aries* (*D. Rissoanus* Desm), der som Art betragtet ganske vist er fuldkommen vel begrundet, men om hvilken det neppe kan ansees for afgjort, at den virkelig kan stilles i Slægt sammen med *Delphinus griseus*. Dens Beenbygning er endnu aldeles ubekjendt, og andre Forfattere ere tilbøielige til at ansee den for nærmest beslægtet med Grindhvalen. Det er saaledes kun *D. griseus*, som der kan tages Hensyn til, naar Talen er om *Grampus*-Slægtens Særkjender.

²⁾ Jvnfr. Fr. Cuviers de l'histoire naturelle des Cétacés, p. 184, pl. 12, fig. 2.

³⁾ Annales du Museum. T. XIX. Tab. 1, fig. 1.

heraf benyttes med Vaersomhed, og det er neppe tilraadeligt at ville støtte en i det Enkelte gaaende Sammenligning med vor Delphin paa den. Jeg skal derfor heller ikke lægge nogen stor Vægt paa, at Grampusen synes at have et langt tykkere, meget mere opsvulnet Hoved end vor Delphin, og at Rygfinnen efter Tegningen at dømme har siddet endnu længere bagtil end hos denne, skjøndt Gray ikke har taget i Betænkning at benytte denne Rygfinnens Stilling som et af Slægtens Særkjender. Men selv om det maatte være mindre forsigtigt at støtte sig til de øvrige Afvigelser mellem vor Delphin og *D. griseus*, som synes at kunne udledes af d'Orbignys Figur, er der dog ialfald een, som fremdeles ganske bekræftes ved den samme Iagttagers Beskrivelse, og som heldigviis viser sig i een Legemsdeel, der først meget seent angribes af Forraadnelsen, og paa hvis Form og Omrids denne ikke kan indvirke synderligt, nemlig Lufferne eller Brystfinnerne. Disse ere nemlig hos *Delphinus griseus* ikke blot meget længere end hos vor Art; men de maae endog være forholdsviis længere end selv Grindhvalens Luffer¹⁾; thi hos det af d'Orbigny undersøgte, 10 Fod lange Individ havde de den meget betydelige Længde af 3 Fod, og deres Længde indeholdtes saaledes kun $3\frac{1}{3}$ Gang i Totallængden, et Forhold, mellem Luffens og selve Dyrets Længde, som aldrig forekommer hos Grindhvalen. Luffen er derhos (saavel ifølge Tegningen som ifølge de opgivne Maal) anbragt usædvanligt langt tilbage hos *D. griseus* ($3\frac{1}{2}$ Fod bagved Snudespidsen), saa at Spidsen

¹⁾ Cuviers Beskrivelse af Lufferne hos *Delphinus griseus* er noget dunkel, maaskee som en Følge af, at et Ord er faldet ud. Dersom Meningen imidlertid virkelig (som man næsten maa troe) skal være den at tillægge denne Delphin forholdsviis kortere Luffer end Grindhvalen (Cuviers *D. globiceps*), skjønner jeg ikke rettere, end at det kun er en simpel Uagtksomhed, der har bragt Cuvier til at udtrykke sig saaledes; thi de Maal, han selv anfører (Dyrets Længde 10 Fod, Luffens 3 Fod), modsige isaaafald Beskrivelsen, der lyder som følger: «leur pectorales pointues sont longues de trois pieds sur un pied de largeur à leur base, moins qu'au globiceps, mais plus qu'à la figure de dauphin ventru de Hunter» (Rech. s. l. oss. foss. 2me Ed. T. V, 1 p. 284, 4me Ed. T. VIII, 2 p. 99).

af den, naar den lægges langs hen ad Kroppen, naaer næsten ligesaa langt bagtil som Rygfinnens Bagrand. Naar der til denne saa særdeles betydelige Forskjel i Finnens Længde (og Stilling) lægges den ikke mindre væsentlige i Tandforholdet, idet vor Delphin beholder alle sine Tænder til den sildigste Alder, medens *D. griseus*, selv forudsat, at den overhovedet beholder Tænderne i Overkjæben ud over den ganske spæde Alder, eller med andre Ord, at disse Tænder virkelig nogensinde komme til fuld Udvikling, dog ialfald mister dem saa tidligt, at der end ikke har været een eneste af dem tilbage hos noget som helst af de hidtil undersøgte Individuer, skjøndt der blandt dem har været unge Dyr paa kun lidt over 7 Fods Længde¹⁾, tager man endelig fremdeles de forskjellige i det Foregaaende omtalte osteologiske Forskjelligheder med i Betragtning, forekommer det mig, at man maa komme til det Resultat, at den her omhandlede Art ikke synderligt mere naturligt kan finde en Plads i *Grampus*-Slægten end blandt *Globiocephalerne*.

Det næste Spørgsmaal bliver da, er vor Delphin en Spækhugger, en *Orca*? Vi have seet, at den har været betragtet som en saadan af J. E. Gray, der jo kun kjendte den af det af den engelske Tørvemose opgravede Cranium, og denne Henførelse tør vel ialfald betragtes som et Beviis paa, at jeg i det

¹⁾ Som bekjendt er det ikke blot hos sin *Delphinus griseus*, at Cuvier vil have bemærket en slig Udfalden af Tænderne i Overkjæben; det Samme finder efter ham Sted i den ældre Alder ogsaa hos andre store stumpsnudede Delphiner og deriblandt hos Grindhvalen. Uden at ville eller turde benægte Angivelsens Rigtighed, maa jeg dog for den sidstnævnte Delphins Vedkommende antage, at en slig Udfalden af Tænderne ialfald maa være meget sjelden. Jeg har ikke seet Spor dertil hos noget af de talrige Cranier af Grindhvalen (tildeels af meget gamle Dyr), som det Kgl. Musæum i en lang Aarrække jævnlig har modtaget fra Færøerne og een Gang fra Grønland; ligesaa lidt har jeg blandt de mange Cranier, som opbevares i andre Samlinger her i Byen seet noget, der manglede Tænderne i Overkjæben, uden forsaavidt de kunde være gaede tabt ved eller efter Præparationen, og endelig har jeg aldrig kunnet bringe i Erfaring, at man nogensinde paa Færøerne skulde have lagt Mærke til en slig Tandløshed hos Grindhvalen

Foregaaende ikke har overskattet Ligheden mellem vor Delphin og Spækhuggeren i denne Deel af Skelettet. Men om ogsaa en sliq Opfatning kunde være ganske berettiget, saalænge Hovedskallen og Halshvirvlerne vare Alt, hvad man havde at gaae efter, er den dog neppe længere holdbar nu, da vi kjende det hele Dyr, baade dets Ydre og dets Beenbygning. Vor paa en Maade fra de Døde gjenopstandne Delphin forekommer mig i begge disse Henseender at frembyde tilstrækkelige Afvigelser til at kunne blive betragtet som Typ for en særegen Slægt, hvis Plads vil blive mellem *Orca* og *Grampus*, og for hvilken jeg skal foreslaae Navnet *Pseudorca*. De væsentligste ydre Skjelnemærker mellem den og *Orca*-Slægten ville være at søge i den i det Hele taget spinklere og mere langstrakte Legemsform, i de fra *Orca*'ens store, meget brede, ovale Luffer saa aldeles forskellige, smaa og spidse Luffer og endelig i den mindre og forskjelligt formede Rygfinne, men derhos turde vel ogsaa den mindre stumpe Snude hos Spækhuggerne og den eiendommelige Farvetegning, der synes altid at karakterisere dem, kunne afgive Skjelnemærker mellem de to Slægter. De osteologiske Skjelnemærker mellem begge Slægter ville tilstrækkelig fremgaae af det Foregaaende. Den ny Slægt vil knytte *Orca*-Slægten nærmere til *Grampus* og *Globiocephalus*, end den hidtil var knyttet, og den bidrager saaledes til, om fornødent, at vise Uholdbarheden af den for nyligt udtalte, i mine Tanker hverken i og for sig heldige, eller paa nogen antagelig Grund støttede Anskuelse, at Spækhuggerne i systematisk Henseende helst maae betragtes som en Afdeling blandt Tandhvalerne af mere end generisk Værdi, »som en egen Gruppe eller Familie» ¹⁾.

Endnu en Bemærkning om denne ny Slægt maa finde sin Plads her. Den ved Asnæs ilanddrevne Hun blev opgivet at være 19 Fod lang, og skjøndt dens Hovedskal rigtignok

¹⁾ Jvnfr. Overs. over Vidensk. Selsk. Forhandl. i Mai 1862, S. 87.

ikke er større end de tvende andre mindre Individets, saa vise dog de andre Knogler af dens Skelet, som det lykkedes mig at komme i Besiddelse af, at det virkelig maa have været et ikke saa lidt større Dyr end disse. Den i Kielerhavnen fangede Delphin, ligeledes en Hun, som efter Professor Behns velvillige Meddelelse var drægtig, men sandsynligviis først for fjerde Gang, og som altsaa vel neppe var noget gammelt, fuldt udvoxet Dyr, maalte lidt over 16 Fod. Den ved Middelfart ilanddrevne Han, ganske vist et temmelig gammelt Dyr, var derimod høist henved 14 Fod lang. Det bliver saaledes et Spørgsmaal, om der ikke muligviis hos Pseudorcaen er en Forskjel i Størrelsen hos de forskjellige Kjøen, og om ikke Hunnerne ere større, men tillige maaskee forsynede med et forholdsviis mindre Hoved end Hannerne. Spørgsmaalet kan naturligviis først gjennem flere Erfaringer finde sin Besvarelse; men det fortjener dog formeentlig at reises.

Rettelser.

- Side 105 L. 8 f. o. Halehvirvler l. Halshvirvler
 — 106 L. 7 f. n. Kommaet efter Arter udslettes.
 — 111 L. 16 f. o. kunne l. kan
 — 121 L. 18 f. o. trinde, udslettes.
 — 123 L. 9 f. o. maa l. maae
-

Derpaa gjorde Konferentsraad *Forchhammer* følgende Meddelelse om Ahlformationen og Campinesandet.

Da jeg for henved 30 Aar siden forsøgte paa en geognostisk Beskrivelse af den saakaldte Ahlformation havde man kun henvendt meget ringe Opmærksomhed paa de Dannelser, som ligge Menneskeslægtens Oprindelse paa Jorden meget nær. Jeg beskrev den som den sidste af de større og mere udbredte For-